Şişhane - Kasımpaşa ve Azapkapı caddeleri de genişletilecek

AKŞAM

Kadın çorapları fiatlerini arttıranlar şiddetle cezalandırılacaklar

Sene 24 — No. 8249 — Fiati her yerde 5 kuruş SALI 7 Teşrinievvel 1941 Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam matbaası

Harpte ve sulhte Amerikanın büyük rolü

Birleşik Amerika Devletleri, bu harpte en mühim rolü oynuyor. Aynı zamanda, milletler arasındaki hukuk nazariyelerine göre bitaraftır.

Amerika devlet reisi, diğer Reisicümhurlar gibi değildir. Hükûmetin başındadır, iş görür, siyasetten mesuldür. Amerika Reisicümhuru, takip ettiği politika bakımından, Almanyaya düşmandır. Yalnız düşman olmakla kalmıyor, bu duygu ve düşüncelerini her vesile ile ilân ediyor: İngiltereye, elinden geldiği kadar yardım ediyor, Sovyetlere de yardım etmek istiyor. Bununla da kalmıyor, Almanyanın ve onun Şefinin, ezilmesi lâzım, dünyaya ve insanlığa zararlı bir varlık olduğunu da söylüyor. Roosevelt, Atlantik beyannamesinde, Nazileri imha edinceye kadar mücadeleye devam edileceği kararını İngiliz Başvekili ile imzalamıştır. Sovyet Rusyaya yardım işini konuşmak için Moskovaya giden heyette Amerika delegesi de vardı. Roosevelt, Staline, Rusları, mücadeleye teşvik eden mektup gönderdi. Nihayet, Amerika Reisicümhuru son günlerde imzasile yazdığı bazı makalelerde, Almanya mağlûp edilmedikçe dünyanın rahat edemiyeceği fikrini tekrar müdafaa etti.

Hülâsa Amerika, açıktan açığa Almanyanın düşmanları safındadır. Almanyanın mağlûbiyetine elinden geldiği kadar yardım ediyor, bu emellerini hiç gizlemiyor, bilâkis en mühim propaganda mevzuu yapıyor, halbuki resmen bitaraftır. Almanya ile harp hâlinde değildir.

Bu garip ve mantıksız vaziyetin sebebi, harbin, henüz ne Almanyanın, ne Amerikanın işine gelmemesidir. Amerikanın Almanyaya karşı tavrı, bir dereceye kadar Sovyet Rusyanın, taarruza uğramadan önce İngiltereye karşı kullandığı politika edasına benzer. Sovyetler de harbe girmemiş olmakla beraber Almanyaya yardım ediyor, yahut yardım eder görünüyor, demokrasilerin insanlık için bir felâket, İngilterenin Avrupa için bir belâ olduğunu, hattâ Türkiyenin ingiliz ittifakından dolayı bir gün pişman olacağını söylüyordu. Ancak, Almanya - Sovyet Rusya dostluğu sahte ve muvakkatti, Amerika - İngiltere dostluğu samimî ve devamlıdır.

Amerikanın, bu harpte, İngilterenin yanında bu derece sıkı cephe alarak, işbirliğini ve zafer arzusunu en koyu ittifaka kadar götürmesine sebep olan âmiller çeşit çeşittir. Bunlar arasında, ırk ve dil birliği gibi sevgi kaynağı, insan hissiyatının realist bir politikada tesir gösterebileceği derecede rol oynar. Almanyanın, bazı milletleri esaret altına almasına karşı, insanî bir heyecan atılganlığile hürriyet ve adalet kaygısının büyük milletlerin politikasında — kendilerini bu uğurda feda edecek şekilde — yer aldığına da inanmayız.

Amerikanın Alman, bilhassa Nazi düşmanlığı, millî bir tehlike korkusunun mahsulüdür. İngiltere yenildiği takdirde Almanyanın, istikbalde, siyasî ve iktisadî sahada Amerika ile mücadele edecek müthiş bir kuvvet olmasından endişe ediliyor. Esasen

Necmeddin Sadak

(Devamı sahife 2 sütun 6 da)

Istanbulun kurtuluş günü

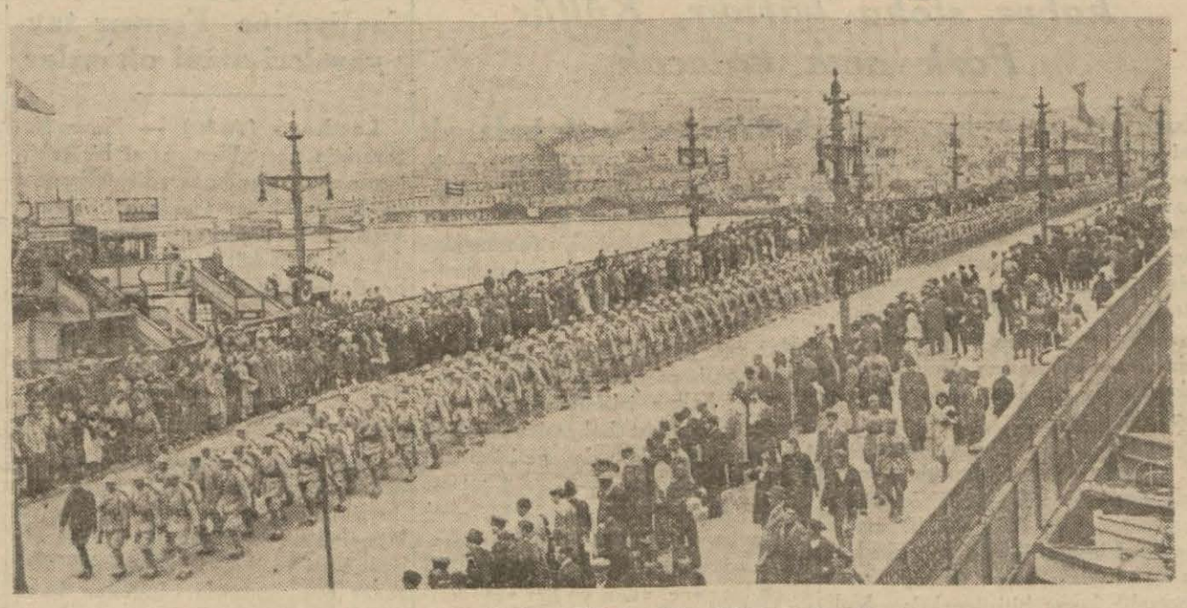

Dünkü geçit resmine iştirak eden kıtalar köprüden geçiyorlar

(Yazısı 5 inci sahifemizde)

Moskovaya karşı

Büyük Alman taarruzu devam ediyor

Londra, şimalden ve cenuptan yapılan taarruzda Almanların bir mikdar ilerlediklerini bildiriyor

Londra 6 (A.A.) — Londrada alınan haberlere göre, Leningrad müstesna olmak üzere Almanlar Rusyaya karşı çok geniş mikyasta büyük bir taarruza geçmişlerdir. Almanların sarfetmekte oldukları başlıca gayret, merkezî mıntakada kendini göstermektedir. Bu mıntakada taarruzlar, cenuptan ve şimalden Moskova istikametinde inkişaf etmektedir. Bu taarruz, her tarafta anudane bir mukavemetle karşılanmaktadır. Maamafih taarruz bir miktar ilerlemiştir.

Alman taarruzu «çok büyük» diye tavsif edilmektedir. Hitlerin nutkunda telmih etmiş olduğu büyük taarruzun bu olması muhtemeldir.

Muharebe 2000 kilometrelik cephe üzerinde oluyor

Londra 6 (A.A.) — Leningraddan Kırıma kadar 2000 kilometrelik cephede büyük Alman taarruzu bütün şiddetile devam etmektedir. Harkofa karşı yapılan cenup taarruzu daha çok şiddetlidir. Şimalde düşman Valday sırtlarını yarmağa çalışmaktadır. Kırım bölgesinde Almanlar Budiyeninin mukabil taarruzu ile karşılaşmaktadır. Şimalden Sovyet hücumları, Almanları uzun sol cenahlarını tehdit ve muvasala hatlarını serbes bırakmak için iki cephe üzerinde harbe mecbur ettiğinden tehlikeli bir durumda bulunmaktadır.

Cenup bölgesinde ileri hareketi

Berlin 6 (A.A.) — D.N.B. ajansı askerî kaynaktan öğreniyor: Şark cephesinin cenup bölgesinde ilerliyen Alman kuvvetleri, bir baskın hareketinden istifade ederek 5 ilk teşrinde düşmanın bir sahra hava meydanına varmışlardır. Bu vesile ile enerjik ve cüretkârane hareket yapan kıtaatımız iki Sovyet tayyaresi zaptetmişlerdir. Şark cephesinin cenup bölgesinde harekâta iştirak eden Rumen hava teşekkülleri de 5 ilk teşrin günü hava çarpışmalarında üç Sovyet tayyaresi düşürmek

(Devamı sahife 2 sütun 2 de)

Bugün dördüncü sahifemizde:
Antoine Galland'ın Türkiye'ye dair ruznamesi (IV)
Yeni muahedenin tevdii merasimi
Yazan: İZZET MELİH

Odun hakkında dün de karar verilemedi

Komisyonun bugün ve yarın da toplanarak tetkiklerde bulunması muhtemel

Fiat Mürakabe komisyonu dün öğleden sonra Vali muavini B. Ahmed Kınık'ın reisliği altında toplanmış, odun narhının indirilmesine itirazlarda bulunan sekiz toptancı odun tacirini dinlemiştir.

Tacirler, narhın 50 kuruş tenzilini icap ettiren hesapların yanlış olduğunu, kendi hesaplarına göre sabık narhtan bir kuruş bile indirilmesine imkân görmediklerini söylemişlerdir. Toptancı oduncular Belediye murakıbı B. Süreyyanın raporunda isabet görmektedirler. Bu itibarla içtimada B. Süreyya da bulunmuş ve komisyona icap eden izahatı vermiştir.

İstihsal mıntakasında son tetkikleri yapan ve verdikleri raporla odun narhının 50 kuruş indirilmesine sebep olan Fiat Mürakabe bürosunun genç memurları da içtimada bulunmuşlar ve kendi hesaplarının doğru olduğunu rakamlara istinaden izah etmişlerdir.

İçtima saat on sekize kadar devam etmiş, komisyon hesapların tetkikinin derinleştirilmesine lüzum görerek odun narhı ve toptancı tacirler hakkında nihaî kararı bu esaslı tetkiklerin neticesine bırakmıştır.

Komisyon reisi dün gazetecilere odun işinin bir kaç güne kadar neticeleneceğini söylemiştir.

Komisyonun bugün ve yarın da toplanarak tetkiklere devam etmesi kuvvetle muhtemeldir. Odun tacirlerine de bugün tekrar dinlenmeleri ihtimali olduğu bildirilmiştir.

Rotterdama hava akını

Berlin 6 (A.A.) — Cumartesi gecesi İngiliz tayyareleri tarafından Rotterdama yapılan taarruzda 118 kişi ölmüş, 190 kişi ağır ve 300 kişi de hafif yaralanmıştır. Sehre 50 infilâk ve 500 yangın bombası atılmıştır. Bombalar sadece evlere, kiliselere darülâcezeye ve müzeye düşmüştür.

Yugoslav çeteleri

Moskova 6 (A.A.)— Yugoslavyadan gelen haberlere göre, Yugoslav çeteleri Patroveç şehrine hücum etmişlerdir. Zagreb'de Alman dolu bir otobüse iki bomba atılmış ve birçokları yaralanmıştır. Şehirde akşam dokuzdan sonra münakalâtın menedilmiş olmasına rağmen, sokakta iki Alman subayı öldürülmüştür.

Dikkatler:

Gazete muhabirinin rolü

İstanbulun kurtuluşunun 18 inci yıldönümü kutlanırken, gazetelerimizden biri, Eminönü meydanının o mutlu güne aid bir resmini dercetti. Ne kıymetli bir hâtıra... Tarihe intikal edecek... Millî mefahirimiz için bir vesika olacak.

Fakat en ön plânda kalpaklı bir zabıta memurunun objektife doğru, kaşları çatık yürüdüğü görünüyor. Tecrübeli gazeteciler bunun mânasını derhal anlamışlardır. Memur, meslekdaşımıza behemehal şöyle haykırmış, yahut haykırmak üzeredir:

— Kalabalık etmeyin... Oradan çekilin...

***

Aradan geçen on sekiz sene, gazete muhabirinin bu şanlı tarihteki ehemmiyetli rolünü gösteriyor: Meğer o, kalabalık etmemiş! Oradan çekilmemesi; bilâkis daha rahat, daha verimli çalışması münasip olurmuş.

Böyle bir vesikayı tarihe bırakan gazeteci o gün orada belki de herkesten ziyade lâzımmış.

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

Moskova'ya karşı 2 koldan taarruz

Londra cenuptan yapılan taarruzu tehlikeli buluyor

Londra 7 (A.A.) — (B.B.C.) Moskova'dan gelen son haberlere göre cephede muharebe şiddetlenmiştir. Almanlar Moskova'yı çember içine almak için harekette bulunuyorlar. Şimalde İlmen gölünün cenubunda Valdai tepelerinden hareketle Vologda istikametinde ilerliyorlar. Cenupta Roslavl merkez olmak üzere Orel Briansk hattını takip ediyorlar.

En mühim hareket bu kol tarafından yapılmaktadır.

Reuter ajansının Moskova muhabiri, iyi haber alan membalardan elde ettiği malûmata istinaden mareşal Budienny'nin ordusunu tekrar toplamağa ve takviye etmeğe muvaffak olduğunu bildirmektedir. Bunun neticesi olarak Almanların Kırım ve Harkof'a karşı gayretleri boşa çıkmaktadır.

Karadeniz Rus filosu, Almanların tayyarelerle mayn atmak teşebbüsüne rağmen harekâtına devam etmektedir. Vapur kafileleri muntazaman seferlerini yapıyor.

Fransız membalarına gelen haberler

Vichy 7 (A.A.) — (Ofi) Rusya'da askeri vaziyet hakkında Berlin, Moskova'dan ve muhtelif membalardan gelen haberlere göre muharebe bütün şiddetile devam etmektedir. Alman tayyareleri Rus münakale merkezlerini bombalamağa devam ediyorlar. Leningrad'da tanklarla bir çıkış teşebbüsünü Almanlar tardetmişlerdir. Bu cephede Alman ağır topları Leningrad ve Kronştad'ı bombardıman etmeğe devam ediyor.

Almanlar Valdai yaylâsından Moskovaya doğru ilerliyorlar. Merkezde Timoçenko ordusu taarruza devam ediyor. Ukrayna'da Alman tazyiki devam etmektedir.

Sovyet tebliği

Londra 7 (Radyo) — (Saat 7,15) Gece yarısı Moskova'da neşredilen Sovyet tebliği: Birinci teşrinin altıncı günü bütün cephelerde muharebe şiddetle devam etmiştir. Dün onu hava muharebelerinde olmak üzere 53 Alman tayyaresi düşürülmüştür. Rusların kayıbı 25 tayyaredir. Kutup cephesinde Baransk denizinde bir Alman nakliyesi batırılmıştır.

Irak kabinesi neden istifa etti?

Berlin 6 (A.A.) - (D.N.B.) Bağdattan alınan bir habere göre Medfai hükûmetinin istifasının sebeplerinden biri, Geylâni taraftarlarının ve bu zatın kurduğu kabinede nazırlık etmiş olanların idamı hakkında İngilizler tarafından ileri sürülen taleblerin Irak hükûmet erkânının büyük bir kısmı tarafından kabul edilmemiş olmasıdır.

Lise ve orta okullar

Bir yaş büyük ve bir yaş küçük olanlar da alınacaklar

Ankara 6 (Telefonla) — Talimatnamenin tespit ettiği yaşta bulunan talebe alındıktan sonra yer kaldığı takdirde bir yaş büyük ve bir yaş küçük olan ve diğer şartları haiz bulunan talebelerin de lise ve orta okullara alınmaları Maarif Vekâleti tarafından alâkadarlara bildirilmistir.

İtalyada vaziyet güç

İptidaî madde kalmadı, yiyecek bulmak güçleşiyor

Londra 7 (A.A.) — İsviçrede çıkan Gazette de Lausanne İtalyada iptidai madde ve işçi kıtlığından bahisle diyor ki:

«İtalyan halkı hergün yeni gıda maddesi takyidatile karşılaşıyor. Et elde etmek çok güçleşmiştir. Birinci teşrinin iptidasından itibaren peynir satışı yasak edilmişiir. Sabun, harbin iptidasından beri bulunmaz madde halini almıştır. Endüstri iptidai madde bulamıyor. Fransa stokları Almanyaya sevkedilmiştir. Hattâ tren rayları bile sökülerek gönderilmiştir. Almanyada bir buçuk milyon İtalyan işçisi çalışması İtalyada işçi yoksuzluğuna sebep olmaktadır.»

Rusyda Polonya ordusu

Londra 7 (A.A.) — (B.B.C.) Sovyet Rusyada bir Polonya ordusu yakında harbe iştirak edecektir. 3 fırka şimdiden hazırlanmıştır. Bunlar Rus kumandası altında ayrı ordu olarak harp edecektir. 15 bin Polonyalı kadın ve kız bunlara yardım etmektedir.

2 Fransız vapuru batırıldı

Vichy 7 (A.A.) — (Ofi) Fransız bandıralı Vedigen vapuru Tirenien denizinde hüviyeti bilinmiyen bir denizaltı tarafından torpillenmiş ve batırılmıştır. Gene Fransız bandıralı Teophil Gautier vapuru Ege denizinde torpillenmiş ve batırılmıştır. Vapurun mürettebatının mühim bir kısmı kurtarılmıştır.

Teophil Gautier bir İtalyan vapur kafilesiyle birlikte sefer etmekte idi.

Şark'ta hava faaliyeti

Alman tayyareleri dalgalar halinde taarruz ediyorlar

Berlin 6 (A.A.) — (D. N. B.) Alman tayyareleri 5 birinciteşrinde taarruzlarına devam etmişlerdir. Rus münakale hatlarında büyük bozukluklar yapılmış, 78 tren kullanılmaz hale getirilmiştir. Beton sığınaklara, siperlere, askerî topluluklara dalgalar halinde taarruz edilmiştir. 5 birinciteşrinde Ruslar 116 tayyare kaybetmşilerdir. 7 Alman tayyaresi üssüne dönmemiştir.

Finlândiya İngiliz notasına cevap verdi

Vichy 7 (A.A.) — Helsinki'den gelen haberlere göre Finlândiya, İngiltere'nin son notasına cevap vermiştir.

Büyük bir Amerika tayyaresi

Londar 7 (A.A.) — (B.B.C.) Dün Amerikada 4 motörlü bir tayyare uzun uçuş rekorunu kırmıştır. Tayyare havada 13 saat 44 dakika kalmış, bu müddet zarfında 5440 kilometre katetmiştir. Bu tayyareler İngiltereye gönderilirse bütün Avrupa kıtası hücum sahası dahiline girebilecektir.

— Zengin mi?...

— Zengin de lâf mı kardeş, bu zamanda her gün, karısının sırtında bir odun paralıyor!...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Harp tebliğleri

Alman tebliği

Berlin 6 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

İngiltereye yapılan hücumlar esnasında savaş tayyarelerimiz dün Brest'in 400 kilometre batısında 2500 tonilâtoluk bir ticaret gemisini batırmışlar ve Shetland adalarında ehemmiyetli askeri tesisatı bombardıman etmişlerdir. Dün gece İngilterenin cenup batısındaki limanlara hava akınları yapılmıştır.

Şimali Afrikada, Alman Stukaları, 5 ilkteşrin gecesi Tobruk şehir ve limanına bombalar atmışlardır. Süveyş limanına da diğer bir hava akını yapılmıştır. Düşman gece ve gündüz Alman toprakları üzerinde uçmamıştır.

Sovyet Rusya ve Papalık

Amerika iki taraf arasında yakınlaşma teminine çalışıyor

Vaşington 6 (A.A.) — Katoliklerin ekseriyet teşkil ettiği Amerikanın Cenubi İrlanda ve Cenubi Amerika kısmında Sovyetler Birliğini müttefikler arasında görmek fikrini kabul ettirmek için Amerikada geniş ölçüde bir hareket görülmeğe başlanmıştır.

Cümhurriyaseti makamına ve Hariciye Nezaretine mensup yüksek şahsiyetler, böyle bir hareketin muvaffak olup olamıyacağı hususunda mütalâada bulunmaktan çekinmekte iseler de tahmin ettiklerine göre, M. Roosevelt, Moskova ile Vatikan arasında bir yakınlaşmanın vuku bulabileceğini ve bu yakınlaşmanın Sovyetler Birliğile Papalık arasında mümessil teatisile neticelenebileceğini ümid etmektedir.

Rusyada din hürriyeti bulunduğu hakkında M. Roosevelt tarafından yapılan beyanat, hükûmet mahfillerinde muhtelif şekillerde teyid edilmektedir.

Zannedildiğine göre, güdülen gaye, Almanyaya karşı din noktasından bir çenberleme hareketi vücuda getirmektir.

Birkaç gün evvel M. Roosevelt, katolik liderlerden rahip Ready ile uzun bir görüşmede bulunmuştur.

Saraydan çıkarken gazeteciler tarafından sorguya tutulan rahip, yapılan görüşme hakkında beyanatta bulnmak istememiştir. Bununla beraber görüşmede Rusyadaki din vaziyetinin görüşüldüğü sanılmaktadır.

Leningrad'da

Sovyetlerin iki hareketi akim kaldı

Führerin umumi karargâhı 6 (A.A.) — Şarktaki taarruz hareketleri dün yeni muvaffakiyetle neticelenmiştir. Sovyetler, Cronstadt'ın tekmil kalelerindeki topların, deniz kuvvetlerinin ve sahil bataryalarının himaye ve ateşi altında Leningrad'ın garbine ehemmiyetli miktarda asker çıkarmağa teşebbüs etmişlerdir. Müdafaaya hazır Alman kuvvetleri azimkâr hareketlerile düşmanı tamamen tardetmiş ve bu teşebbüs akim kalmıştır. Ayni zamanda ihata kuvvetlerini merkezden yarmağı hedef tutan şiddetli Sovyet taarruzu da akim kalmıştır.

İhraç edilmiş olan Sovyet kuvvetleri dağıtılmış veya esir edilmiştir. Tamamen dolu birçok gemi batırılmıştır. Yedisi fevkalâde ağır olan 22 hücum arabası imha edilmiştir.

Savaş tayyarelerimiz, 5/6 ilkteşrin gecesi Azak denizinde bir düşman limanını, Moskova doğusunda ehemmiyetli muvasala yollarının düğüm noktasını ve Leningrad'da askeri hedefleri müessir surette bombalamışlardır.

Leningrad müşkül vaziyette

Berlin 6 (A.A.) — Fin kuvvetleri tarafından esir edilen Sovyet askerleri, Leningrad'da bütün mahallelerin büyük zararlar gördüğünü, müteaddit fabrikaların ve sanayi inalâthanelerinin tamamen yandığını söylemişlerdir. 30 binden fazla işçi çalıştıran bir tank fabrikası tamamen yok olmuştur. Şehirde yiyecek azalmaktadır. Hayat gittikçe yeis verici bir hal alıyor.

Yatılı öğretmen okullarına 510 talebe alındı

Ankara 6 (Telefonla) — Maarif Vekâleti tarafından bu sene yatılı öğretmen okullarına 510 talebe alınmıştır.

Türk - Bulgar münasebetleri çok dostanedir

Varnada bir nutuk söyleyen Sobranya reisi böyle diyor

Sofya 6 (A.A.) — Varnada dün bir nutuk irad eden Sobranya reisi şunları söylemiştir:

«Bulgar milleti her zaman Rus milletine muhabbet beslemiştir. Fakat bolşevizmi sevmez.»

Reis, Bulgaristanın Rusya ile daima dürüst münasebetler idame etmiş olduğunu fakat hiç bir zaman mukabele görmediğini ilâve eylemiştir.

Bunu müteakip Türk - Bulgar münasebetlerinden bahseden Sobranya reisi, bunların «şimdiye kadar olmadığından çok hüsnüniyete istinat ettiğini ve çok dostane» olduğunu söylemiştir.

Bulgar - Rumen münasebetlerinden bahsederken bunların Craiova anlaşmasından beri «dostane ve şayanı istifade» olduğunu anlatmış ve nihayet demiştir ki:

«Bulgaristan kendinin ezilmesine müsaade etmiyecektir. Bulgar milletinin ideali, Bulgar hükümdarlığının ve Bulgar hürriyet ve istiklâlinin müdafaasıdır.»

Sobranya reisinin nutku, mebusların Bulgar milletine Bulgaristan hükûmetinin dahilî ve haricî siyasetini izah için yapılmakta olan umumî içtimalar programına dahil bulunmaktadır.

Amerikada tehlikeli bir kurtarma hareketi

Nevyork 6 (A.A.) — Birleşik Amerikada, şayanı dikkat bir kurtarma ameliyesi yapılmaktadır. Maruf tayyareci George Hopkins, alevler içinde bir tayyareden paraşütle atlamağa mecbur olmuş, hiç bir taraftan üstüne çıkılmasına imkân olmıyan ve «Şeytan kulesi» ismi verilen bir kayaya inmiştir. Ohio'da kâin Akron'dan kabili sevk bir balon gönderilmiştir. Bu balon tayyareciyi bir iple yukari çekmek suretiyle kurtarmağa çalışacaktır.

Sovyetler bir milyar dolarlık malzeme istemiş

Stokholm 6 (A.A.) — Stokholm Tidningen gazetesinin muhabirine nazaran, Moskova konferansında, Sovyetler tarafından İngiliz ve Amerika murahhaslarına tevdi edilen ve Sovyet Birliğine harp malzemesi verilmesine dair olan taleplerin yekûnu bir milyar dolara baliğ olmaktadır.

Bir Alman gemisi batırıldı

Londra 6 (A.A.) — Av servisine mensup Hurricane tayyareleri bugünkü pazartesi sabahı Belçika sahili açıklarında beş müsellâh Alman balıkçı gemisine taarruz etmişlerdir. Bunlardan biri batırılmış, diğer birinde yangın çıkarılmıştır. Kısa bir taarruzdan sonra üçüncü balıkçı gemisinin de topları susturulmuştur.

Moskovaya karşı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

suretiyle yeni muvaffakiyetler elde etmişlerdir.

Berlin 6 (A.A.) — Rumen kıtaatı 5 ilk teşrin günü şark cephesinin cenup bölgesinde yeniden erazi kazanmışlardır. Bu kıtalar, yaptıkları muharebeler neticesinde 300 Rus askeri esir almışlardır.

Bir zırhlı teşekkülün aldığı esirler

Berlin 6 (A.A.) — D.N.B. ajansı askeri bir kaynaktan öğreniyor: Kiyef zırhlı savaş arabaları grupu Kief imha muharebesinden sonra ceman bir milyon esir almış bulunduğunu harp ceridesine geçirmeğe muvaffak olmuştur.

Bu grup, Polonyada, Fransada, Balkanlarda ve şark cephesinde muvaffakiyetle çarpışmış ve Sedandan Manş sahiline kadar yarmağa muvaffak olduğu Fransız cephesinde kati neticenin alınmasında âmil olduktan sonra burada 400.000 Fransız askeri ve Sırbistan muharebesinde de 200.000 esir almıştır. Şark cephesindeki muharebeler esnasında aynı grup 400.000 esir almıştır.

İzmirde turizm yolları ve fiatlerin kontrolu

Fiatlerin mürakabesi sıkı tutuluyor kahve stoku kâfidir, Kültür Park açık kalacak

İzmir (Akşam) — İzmir civarındaki turistik yolların inşasına ehemmiyetle devam edilmektedir. Halkapınar - Bornova turistik yolunun inşaatı yakında bitecektir. Halkapınar-Bayraklı parke yolunun, Mezbahaya kadar olan kısmı ikmal edilmiştir. Mütebakisi de süratle bitirilecektir. Bayraklı - Naldöken arasındaki şosenin katranlanmasına devam edilmektedir. Bu yol da, turistik yolların en güzeli olmuştur.

Karşıyaka - Bostanlı yolunun beton olarak ikmali işine mühim miktarda çimento celbedildiği için tekrar başlanmıştır. Günde 40 metre beton yol inşa edilmektedir. Bir buçuk ay zarfında beton yolun 2,5 kilometrelik kısmı bitirilecektir. Vali Fuad Tuksal, turistik yolun inşaatını sık sık teftiş eylemektedir.

Fiat mürakabe işleri

İzmirde fiat mürakabe işleri, sıkı tutulmaktadır. Son zamanda meşhur manifatura tüccarlarından ikisinde ihtikâr yapıldığı, Millî korunma kanunu hükümlerine aykırı hareket edildiği tesbit edilmiş, suçlular tutularak mahkemeye verilmiş ve tevkif olunmuşlardır.

İzmirde kahve satışları normal şeklini almıştır. Bir senelik ihtiyacı kaşılayacak kahve mevcut olduğu için kahve satışlarının tahmisler vasıtasile 125 - 250 şer gramlık kâğıt keseler içinde satılması muvafık görülmüştür. Kese kâğıtlarının üzerinde «Halis kahve» ibaresi bulunmaktadır. Tahmisler, istedikleri kadar kahve alabilmektedir. Kaza, nahiye ve köylere tevziat yapılmıştır. Bu tevziat, çiğ ve çekirdek kahve halinde yapılmıştır. Fakat İzmirde çiğ, çekirdek kahve satışı yasaktır.

Kültür park açık kalacak

Fuar kapandı, fakat Kültür park, bütün halka ve ziyaretçilere açıktır. Hayvanat ve nebatat bahçeleri, her nevi eğlence vasıtaları, fuar zamanındaki gibi halka açık bulundurulmaktadır. Viyananın döner dolabı, uçan ördek, şeytan dolabı, kahkahalar evi, patinaj sahası, perili ev, Alp tepesi, parkın tenha ve gölgeli köşeleri halkın istifade ettiği tesislerdir. Hayvanat bahçesine zehirli bir engerek yılanı da getirilmiştir. Kertenkele ve yılanlardan çok iyi anlıyan Kulalı Yahya adında bir genç de hayvanat bahcesi memurları arasına alınmıştır. Bir kaç ecnebi dili bilen bu genç, yılan ve her nevi kertenkelelerin çok samimî arkadaşıdır. Onları tutup beslemekte, ısırma derecelerini tecrübe etmektedir. Yalnız engerek yılanı, bu tecrübelerden istisna edilmektedir. Zira zehirlidir. Bozirik, kara yılan, su yılanları ve diğer neviler hep zehirsizdir. Akvaryoma üç tane deniz kaplumbağası getirilmiştir. Her biri 50 - 90 kilo arasında bulunan bu kaplumbağalar, Körfezde balıkçılar tarafından tutulmuştur. Üç deniz kaplumbağası bir araya gelince ve akvaryom önündeki büyük havuzda buluşunca birbirine hücum ederek yekdigerlerini yaralamışlardır. Çene ve dişleri çok keskin olduğundan bu canavarlar, birbirinin kuyruk, bacak ve boyunlarını dişlemişlerdir. Havuzun suyu biranda kırmızı renge boyanmıştır. Bunun üzerine bahçe memurları canavarları birbirinden ayırmak için tel kafeslerle üç bölmeye ayırmış ve hayvanlar birbirini yemek imkânından mahrum kalmışlardı.

Efganistana verilen nota

Bir anlaşmaya varılacağı ümid ediliyor

Londra 6 (A.A.) — Müstakil Fransız ajansının bir şark muhabiri bildiriyor:

Efganistanda bulunan ve bazı ajanları bu küçük dağlık memleketteki kabileler arasında gizlenmiş olan Alman ve İtalyan beşinci kolu hakkındaki son İngiliz - Sovyet teşebbüsü karşısında Efgan hükûmetinin nasıl bir aksülâmelde bulunacağını şimdiden tahmin için vakit henüz erkendir. Maamafih meselenin anlaşma yolile halledileceğini zannettirecek malûmat vardır. Efgan hükûmeti merkezinden gelen haberler, Efganistanın gerek İngiltere ve gerek Rusya ile en samimi münasebetler idamesini candan arzu ettiğini bildirir gibidir.

Hâlen Efgan hükûmetinin, İrandan gelmiş olan mülteciler meselesini halletmesi icab eylemektedir. İngiliz ve Sovyet makamları, bunlardan bir kısmının kendilerine teslimini istemektedirler. Sanıldığına göre, bazı haller için Efgan hükûmetinin işi az çok kolaylaşmış bulunmaktadır. Çünkü mültecilerden bazılarının pasaportları muntazam değildir.

Iran

Sofyaya göre İngilterenin yeni bir teklifi karşısında bulunuyor

Sofya 6 (A.A.) — Buraya gelen haberlere göre İngiltere hükûmeti, halen Rusya ve İngiltere ile bir ittifak muahedesi imza etmesi için Tahran hükûmeti üzerinde şiddetli bir tazyik icra eylemektedir.

Muahedenin imzası takdirinde İngiltere İran hükûmetine Sovyet kuvvetleri tarafından hali hazırda İranda işgal edilmekte olan kısmın tahliyesi vadinde bulunmuştur.

Tahran hükûmeti bu talebe muvafakat etmiyecek olursa Londra hükûmeti Moskova ile anlaşarak İranda yeni mıntakaları Rus kuvvetlerine işgal ettirecektir.

Amerikada kasırga

Floridanın bazı yerlerinde halk evlerini terkediyor

Miami, 6 (A.A.) — (Florida) Birleşik Amerika meteoroloji bürosu Nassau «Bahama» da bir medar kasırgası estiğini haber vermektedir. Kasırga, şimdi, Floridanın şark sahiline, Miami yakınına doğru ilerlemektedir.

Bahamanın muhtelif adalarında mühim hasarat vuku bulduğuna dair şimdiye kadar bir haber gelmemiştir. Bununla beraber, Nassau'ın dar sokakları enkazla doludur.

Miami 6 (A.A.) — Bahama adaları üstünden geçip saatte 160 kilometre süratle Florida sahiline doğru ilerliyen tayfuna yakalanmamak için ahalinin evlerini tahliye etmeleri ve dahile sığınmaları, Florida Kızılhaç cemiyeti tarafından, Keys ahalisine bildirilmiştir.

Uzun menzilli Alman toplarının ateşi

Berlin 6 (A.A.) — D. N. B.: Uzun menzilli Alman topları 5/6 ilk teşrin gecesi Manş denizinde yol alan gemilere ateş açmış ve Alman bataryalarının atışları çok kesif olmuştur.

Deniz muharebesi

Cenubî Atlantikte meçhul 2 vapur çarpışmış

Rio-de-Janeiro 6 (A.A.) — Maceio'dan gelen haberlerde cenup Atlas Okyanosunda Maragaki'ye bir kaç mil mesafede tabiiyeti meçhul iki harp gemisi arasında kısa ve şiddetli bir muharebe olmuştur. Bu gemilerden birisinden bir duman sütunu yükselmiştir. Bu geminin batmış olduğu zannedilmektedir.

Londra 6 (A.A.) — Reuter ajansı. Rio de Janeiro'dan gelen bir telgrafa göre Brezilyanin şimal sahillerinde cereyan ettiği bildirilen deniz muharebesine ait olarak Londranın iyi malûmat alan mahafilinde hic bir malûmat mevcut olmadığını öğrenmiştir.

Fransa harbine aid bir tebliğ

İngiliz tayyarelerinin faaliyetine Fransız tayyareleri mâni olmuşlar

Londra 6 (A.A.) — Hava Nezaretinin neşredilen resmî bir tebliğinde şöyle denilmektedir: «Fransaya karşı Alman taarruzu başladığı sırada harp komitesi, Almanyadaki düşman tahaşşüt merkezlerine karşı bombalarla yapılacak taarruzların - Almanlar tarafından bu kabil taarruzlarda bulunulmadıkça - yapılmamasını karar altına almıştır. Sebebi de sivil insanlar arasında zayiat vukuuna mâni olmaktır.

10 haziran tarihinde Marsilya yakınındaki Salon tayyare meydanında bulunan Vellington tayyareleri kumandanına Milânoya taarruz etmek emri verilmiştir. Alplardaki harekât mintakasında bulunan hava kuvvetleri kumandanı, İngiliz hava kuvvetleri umumî karargâhının bu emrinin icrasına mâni olmuş ve böyle bir emrin Fransız hükûmetinin arzusuna muhalif olduğunu ileri sürmüştür.

Bununla beraber İngiliz kumandanı, mutasavver akın için hazırlıklarına devam etmiş ve Vellington tayyareleri, yarı geceden sonra havalanmağa başladıkları sırada tayyare meydanına bir çok Fransız kamyonları gelmiş ve bu kamyonlar meydanda tayyarelerin havalanmalarına mâni olacak şekilde öteye beriye dağılmıştır. Vellington tayyarelerinin ekserisi, ertesi günü İngiltereye dönmüşlerdir. Aynı günde Fransız memurları, harekâta mâni olmak üzere müdahale etmiş olduklarından dolayı teessüflerini bildirmişlerdir.

Maamafih Cenovaya karşı bir akın yapılmıştır, bu akın, Fransa toprağından hareket edilmek suretiyle yapılmış olan son akın olmuştur.

10 mayısta Alman taarruzu başladığı zaman general Gamelin, Almanyada askeri hedeflerin ve yürüyüş halinde bulunan kıtaatın bombardıman edilmesine mümanaat etmiş ve İngiliz tayyareleri, o gün ancak öğleden sonra Lüksemburg tarikiyle ilerliyen Alman kuvvetlerini bombardıman etmiştir. Ertesi günü de İngilizlerin ağır ve orta bombardıman tayyareleri, düşman kıtaatını ve hatlarını bombardıman etmişlerdir. İşte İngiliz hava kuvvetleri kahramanca gayretlerini Alman motörlü kuvvetlerinin ileri hareketine mâni olmak için bu ahval ve şerait altında sarfettiler. Bir muharebeye iştirak etmiş olan 67 tayyareden 35 i feda edilmiştir.

Yeni Hind ordusu

B. Churchill bir mesaj göndererek 1942 de oynıyacağı rolden bahsetti

Simla 6 (A.A.) — Millî müdafaa meclisinin ilk toplantısını takip eden gizli celse esnasında general Wavell, Mister Churchill'in bir mesajını okumuştur. İngiltere Başvekili mesajında şöyle demektedir:

«Harbin ilk senesinde Hind ordusuna lüzumu kadar asker ve techizat bulmak mümkün değildi. İkinci harp senesinde bir miktar malzeme bulmak imkânı hasıl oldu. Üçüncü harp senesi zarfında muazzam harp malzemesi, en modern ve en tahrip edici harp âletleri her gün biraz daha artmakta bulunan Hind kıtaatına devamlı dalgalar halinde gelmeğe başlıyacaktır.

1942 senesinde Hind orduları Büyük Britanyalı arkadaşlarile Nilden Hazer denizine kadar uzanan harp sahasındaki cephelerde birlikte savaşacaklardır. Bununla şark istikametinde genişleyebilecek olan harp inkişafına sed çekecekler, yurdlarında kendilerini bekliyen aziz ve kıymetli mevcudiyetlerin ve Hindistan yaylâlarının bin kilometre uzaklığında nazi istilâsının durdurulmasını temin eyliyeceklerdir.»

Harpte ve sulhte Amerikanın büyük rolü

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

M. Roosevelt, bu noktayı, Amerika milletine bir çok defalar hatırlatmıştır.

O halde, Amerika, bu tehlikeyi çabuk bertaraf etmek için İngilterenin yanında neden hemen harbe girmiyor?

Evvelâ, Amerikada halk efkârının tamamı harbe girmeğe taraftar değildir. Harbe bugünkü kadar bile karışmanın aleyhinde oldukça kuvvetli bir kitle görülüyor. Roosevelt, bugünkü yarı harp vaziyetini Amerika efkârına uzun ve çetin gayretlerle kabul ettirmiştir.

Bundan başka, bugün için Amerikanın harbe girmesine ne lüzum, ne de imkân var.

Amerika donanması, İngiltereye esasen yardım etmektedir ve Almanya ile denizde âdetâ harp hâlindedir. Karadan ve havadan harbe tutuşmakta ise, şimdi hiç bir fayda yoktur, zira Amerika, ordu ve tayyare bakımından hazırlıksızdır. Harbe girmesi, bilâkis zararlı olur, çünkü, İngiltereye yardım edemez.

Fakat, böyle olmakla beraber Amerika bu harbe hâkim vaziyettedir: İngilterenin, Almanya ile — müsavi olmayan şartlar içinde — mücadeleye, hattâ müdafaa harbine devam edebilmesi sırf Amerikanın yardımına bağlıdır.

Eğer, günün birinde, Almanyayı mağlûp etmek için Avrupa kıtasına ihraç hareketi yapılacaksa, böyle bir teşebbüs ancak Amerika hazırlandıktan, iyi techizatlı dört beş milyon askerini, Almanlarınkine üstün hava kuvvetlerini ve filosunu İngilterenin yardımına gönderdikten sonra olabilecektir.

Amerikanın harpteki bu hâkim rolü, kendisini, pek tabii olarak, sulh işinde de hakem mevkiine koymuştur. Sulh yapmak isteyenler İngiltereden evvel Amerikaya müracaat ediyorlar ve edeceklerdir. Çünkü, sulhun lüzumlu ve mümkün olduğuna, sade İngilterenin değil, bilhassa Amerika efkârının kanması şarttır ve kâfidir.

Hitler, Rus seferinden sonra muhakkak Amerikaya hitabedecektir.

Necmeddin Sadak

Esirlerin mübadelesi

İki hastane gemisi bu sabah İngiltereden hareket ediyor

Londra 6 (A.A.) — İngiltere hükûmeti, iki hastahane gemisinin 7 ilkteşrin sabahı saat 5.30 da İngiltereden ayrılarak 10.30 da Dieppe açıklarında bulunacaklarını Alman hükûmetine bildirmiştir.

İngiliz hükûmeti, bu akşam saat 20 ye kadar Almanya tarafından buna itiraz eden bir haber radyo ile verilmediği takdirde vapurların yukaridaki saatte yola çıkacaklarını ilâve etmiştir.

Londra 6 (A.A.) — Newhavende saat 23 de (Greenwich saati) iki hastahane gemisinin ışıkları yakılacaktır. Saat 23.45 de bu gemiler limandan çıkarak kontrol mahallîne gidip demirliyecekler ve saat 5.30 a kadar orada kalacaklardır.

Ne demeli?

Resmî bir ilânda «avakipleri meçhul olan» tabirine rastladık. Belki ehali anlıyamaz. Onun için böyle

dememeli;

«Âkıbetleri meçhul olan», «âkıbetleri bilinmiyen»

demeli!

AKŞAMDAN AKŞAMA

«Misallerle süslenmiş millî ve beynelmilel edebiyat tarihi»

Bir arkadaşım:

— Sana muhtıra halinde bir not vereceğim. Oku. Mutabık kalırsan, ister tevsi ederek, ister yeniden kaleme alarak yaz! — dedi.

Mevzuu, aynen şu:

.....

«Yeni Türk harfleri nesline de, eski kültürle yetişen Arap harfi nesli gibi, Divan edebiyatı okutuyorlar: Fuzulî, Bakî, Nefî, Nedim gibi şairlerin eserlerini tahlil ettiriyorlar. Filân şairin filân gazeli, kasidesi üzerinde aruz vezninden, imaleden, hakikî ve mecazî mânadan; zuhaf ve sekti melihten bahsedilerek uzun tahliller yaptırıyorlar.

Çocuklar bu «sanayii lâfziye» oyunlarını anlamak için eski lisanın bütün kaynaklarını çok iyi bilmelidirler. Lisan tedrisatının bugünkü seyrine göre buna imkân yoktur. Talebe, bittabi hiç bir şey anlamadan imtihana giriyor; çoğu da muvaffak olamıyor. Bugünkü lise talebesine eski Divan edebiyatını bugünkü şeklinde göstermek büyük hatadır. Şu halde ne yapmalı?

Fikrimce eski edebiyatımızın — yalnız simalarının — umumî veçhesini, edebiyatımızdaki mevkilerini kısa ve umumî bir surette anlatacak yeni bir edebiyat ders programını kabul etmek daha muvafık olur.

Bundan bahset, kardeşim.

.....

Esasen daha evvel de, bu mevzua başka bir veçhesinden temas etmiştim.

Divan edebiyatını, değil şimdiki nesle, bizimkine bile, bu tarif edilen şekilde öğretmek abesti. Zira, biz de klâsik medrese tahsilinden, arabî ve farisinin gavamızına varmaktan uzaklaşmış bulunuyorduk. Divan edebiyatı hakkında bilgimiz — (bütün bir nesil bakımından) — ancak bir kaç meşhur parçayı ezberlemekten ibaret kalıyordu. Onların da bütün kelimelerini anlamaksızın, öğrenmeksizin ve iyi telâffuz edemeksizin.

Umumiyetle, arkadaşımın fikri çok doğrudur: Divan edebiyatını, çocuklarımıza bugünkü şeklinde okutmak, bir çocuğa çince öğretemeyip çincenin sarf ve nahvını öğretmekten farksızdır. Eski edebiyatımıza taallûk eden kısmı, misallerle süslenmiş bir Türk edebiyat tarihi haline getirmeli. Fakat böylesi bile kâfi değildir: Zira, bu dahi, koskoca lisenin yıllara ayrılmış uzun tedris programını doldurmıyacaktır.

Öyleyse, ne yapmalı? Geri kalan saatleri, tanzimattan sonraki üdebaya mı hasretmeli? Böyle yapılsa dahi Recaizade ile altı, Sami Paşazade Sezai beyle üç ay uğraşacak vakit kalacaktır. Acaba bugünkü telâkkilere göre o da değer mi? Hattâ, bütün edebiyatı cedide için altı aylık mesai kâfi değil midir? (O dahi, «misallerle süslenmiş bir edebiyat tarihi» dersi olmak şartile...)

Şöyle garip bir vaziyette kalmış oluyoruz: Programda çok saat var. Halbuki öğretmeğe değer az şey var.

Hakikaten de, itiraf etmeliyiz. Bütün tetabuu izafatı ile, bütün sec'i murassalarile Osmanlı edebiyatını yenelerimize hap gibi yuttursak, hattâ bunları mucize kabilinden hazmettirsek yine nafiledir: Oğullarımız ve kızlarımız, asrımızın icap ettirdiği şekilde bir edebiyat telâkkisi ile techiz edilmiş olmıyacaktır. Zira, edebiyatımız tam ve mükemmel olmaktan çok uzaktır. Son nefesine gelmiş bir ihtivardı; şimdi ise emekliyen bir çocuktur.

Öyleyse, gençlerimizin bilgisini temin etmek için ne yapmalı? Bütün yukarda anlattıklarımızın yanına, bir de, «misallerle süslenmiş bir dünya edebiyatı tarihi» ilâve etmeli.

Liselerimizde edebiyat için tahsis ettiğimiz saatler ancak bu suretle heba olmıyacaktır.

Hülâsası şu: «Misallerle süslenmiş millî ve beynelmilel edebiyat tarihi.»

(Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Tramvaylar

Köstencedeki bandajların nakli için bir memur gönderiliyor

Bir müddettenberi Ankarada bulunan Tramvay, Elektrik ve Tünel idareleri umum müdürü B. Hulki Erem şehrimize dönmüştür. Umum müdür Ankarada idareye ait muhtelif işlerle ve bilhassa Avrupa ve Amemikadan getirtilmesine çalışılan malzeme için döviz temini meselesile meşgul olmuştur. Hükûmet Amerikadan getirtilecek 23 otobüs için 350 bin liralık döviz müsaadesi vermiştir.

Diğer taraftan Romanya firmalarına ısmarlanan, fakat Karadenizin seyrüsefere kapanması yüzünden şehrimize getirilemiyen bandajların getirtilmesi için Belediye yeniden teşebbüslere başlamıştır. Tramvay idaresi bu bandajların getirtilmesi için Köstenceye bir memur gönderecektir. Bandajlar getirtilebildiği takdirde Tramvay idaresi malzemesizlik yüzünden depolara çekilmiş bulunan 40 tramvay arabasını sefere çıkarabilecektir.

Tramvay idaresi, aynı azmanda tramvay dingilleri ihtiyacını karşılamak için, Devlet Demiryolları idaresinden dingil istemiştir. Demiryolları idaresi dingil verdiği takdirde, dingilsizlik yüzünden seferden çekilmiş bulunan arabalar da sefere çıkarılabilecektir.

İki taksi şoförü cezalandırıldı

Müşterilerinin istedikleri yerlere gitmiyen taksi şoförlerile mücadeleye devam olunmaktadır. Dün, benzinleri olduğu halde, müşteri almıyan iki taksi şoförü cezalandırılmıştır.

3 kalpazan

12, 6 ve 3sene ağır hapse mahkûm oldu

Bayram, Kâzım ve Şaban adlarında üç kişi Rizede bir evde gizli bir para imalâthanesi kurarak makine ve kalıplar yapmışlar ve sahte yüz kuruşluk para basıp piyasaya sürmeğe başlamışlardır. Etrafa dağılan kalp paralar bir müddet sonra nazarı dikkati celbetmiş ve derhal tahkikata girişilerek kalp paralar meydana çıkarılmıştır. Keyfiyet İstanbul zabıtasına da haber verilmiş ve yapılan tahkikat neticesinde bunlardan Kâzım ile Şaban Rizede yakalanıp evlerinde araştırma yapılınca, sahte para imaline mahsus makine va kalıplar da bulnmuştur.

Kâzım ile Şaban haklarında orada takibata girişildiği sırada, arkadaşları Bayram da İsatnbulda yakalanıp mahkemeye verilmiştir. Bunun üzerine dâvalar tevhid edilmiş ve Kâzım ile Şaban da İstanbula getirilerek her üç suçlu ikinci ağırceza mahkemesine verilmişlerdir.

Bir müddettenberi İstanbul ikinci ağırceza mahkemesinde gizli olarak devam eden muhakeme dün bitmiş ve suçlular hakkındaki mahkeme kararı alenî olarak tefhim edilmiştir.

Muhakeme neticesinde bunlardan Kâzımın kalpazanlık işini tertip edip hazırlıyarak diğer arakdaşlarının yardımlarile kalp para bastığı sabit olduğundan, on iki sene müddetle ağır hapse konulmasına ve altı bin lira ağır para cezası ödemesine, diğer suçlu Bayramın altı sene ağır hapsine, üç bin lira ağır para cezası ödemesine ve suç ortakları Şabanın da üç sene ağır hapsine ve iki bin lira ağır para cezası ödemesine karar verilmiştir.

Kitap mevsimi..

En az müşterisi olan meta: Şiir..

En çok okunan, En çok rağbet gören eserler hangileridir?

Bugünlerde kitapçı dükkânları dolup dolup taşmaktadır. Geçirdiğimiz aylara «kitap mevsimi» demek kabildir. Çünkü en çok kitap satılan, kitapçıların en fazla iş yaptığı zamanlardayız.

Bu sene kitap satış mevsimi oldukça gürültülü bir tarzda başladı. Acaba bizde en ziyade hangi kitaplar okunuyor? Ne gibi eserlere rağbet fazladır?

Aşağı yukarı yarım asırdanberi kitapçılık işile meşgul olan bir zat bu suallere şöyle cevap veriyor:

— Neşredilen kitaplar arasında en fazla rağbet görenler romanlardır. Zaten bir çokları için «kitap okumak» denilince akla roman geliyor. Neşredilen roman iyi olursa halk, hattâ kitabın fiatinin yüksek olmasına filân rağmen parayı verip eseri alıyor. Romandan sonra en fazla okunan kitaplar «küçük hikâyeler» dir.

Son zamanlarda tekinğe, makineye ve saireye aid eserler de pek fazla aranmağa başlamıştır. Bunların da karileri vardır.

— Romanları en ziyade kimler okuyor?

— Bizde en fazla roman okuyan sınıf genç erkeklerdir. Ondan sonra kadınlar... Halbuki pek çokları romanın genç kızlar tarafından okunduğunu söylerler. Kitapçılardan roman istiyenlerin yüzde sekseni muhakkak ki delikanlılardır. Genç erkekler, kızlardan fazla kitap okuyorlar. Orta yaşını biraz geçenler arasında da roman okuyanlar çoktur.

— Daha ziyade ne gibi romanlara rağbet var?

— Eskidenberi zabıta romanlarının rağbette olduğu tahmin edilir. Halbuki kitapçılarda en fazla ısrarla aranan daha ziyade aşk romanlarıdır. Öteki cins romanların modası gelip geçer. Meselâ bir zamanlar «seyahat romanları» çok gözdeydi. Kitapcılardan mütemadiyen Jül Vern'in eserleri, «Kaptan Gran'ın çocukları», «Yirmi bin fersah deniz altında seyahat», «Cevvi havada seyahat», «Balonla devri âlem», «Araba ile devri âlem», «Merkezi arza seyahat», «İki sene mektep tatili», «On beş yaşında kaptan», «Kaptan Hatras» ve saire gibi kitaplar pek revaçta idi.

Bugün seyahat romanlarına rağbet azalmıştır. Hoş ortada yeni seyahat romanları da yok ya... Eskiler daha ziyade coğrafî malûmatla dolu ve lisanları da bugünün dili değildir. Yeni lisanla ve yeni bir tarzda yazılmış seyahat romanları olsa ihtimal pek çok satılır. Çünkü seyahat yazıları, bilinmiyen, görülmiyen yerlerden bahseden eserler daima merak ve alâka uyandırmıştır. Lâkin ne yazık ki bu tarzda eser verenler çıkmıyor.

Bunlardan başka bizim memleket eskidenberi neşeli romanları çok tutar. Halk okuduğu romandan eğlenmek ve bilhassa gülmek ister. Meselâ eskiden Pol dö Kok'un bütün tercümeleri ne kadar tutmuş, satılmıştı. Ne çare ki üstad Hüseyin Rahmiden sonra bu sahada kendini gösteren olmamıştır.

Diğer taraftan mizahî hikâyelerin de okuyucuları pek çoktur.

— Son zamanlarda başlıyan tercüme külliyatı nasıl?

— Onlar da çok rağbet görüyorlar. Bilhassa beynelmilel kıymette tercüme romanlar pek fazla okunuyor. Meselâ «Rüzgâr gibi geçti» tarzındaki eserler... Halk Avrupa ve Amerika edebiyatına aid dünya mikyasındaki kıymetli romanları okumak istiyor.

En az müşterisi olan meta: şiir!..

— Şiir kitapları ne âlemde?

— Bakınız, kitapçılık âleminde en az müşterisi olan meta şiirdir. Şiir kitaplarına rağbet pek azdır. Bir gün bir kitapçıya gelen yüz müşteriden doksanı roman ve hikâye sorar. Bir kişi, şiiri ya arar, ya aramaz. Doğrusunu isetrseniz bu yakınlarda şiir vâdisinde de iyi eser buhranı vardır. Güzel eser, kütleleri sürükleyici güzel siir çıksa tabiî o da rağbet görür. Şiir kitaplarından sonra en az müşterisi olan şeylerden biri de matbu piyeslerdir.

Bir eser sahnede dünyanın en büyük süksesini yapsın, kitap halinde basılınca yanına uğrıyan olmuyor.

Ailevî eserler

— Bu yakınlarda ailevî eserler de basılmağa başlandı. Meselâ aile hayatını kolaylaştırmağa aid... Bu mevzu etrafında yazılan kitaplar da satılıyor.

Bunlar iyi bir tarzda hazırlansa tabiî çok daha fazla okunur. Çünkü eskisine nazaran hayatımız pek değişmiştir. Bugünkü eve, meselâ, buz dolabı girmiştir. Midelerimizde, ağzımızın tadında da değişiklik vardır. Yemeklerimiz eski yemekler değildir. Bunun için ortaya yepyeni bir «Ev bilgisi» çıkmıştır. Bu mevzu etrafındaki eserler de çok tabiî olarak okunuyor.

Bunların yanında en fazla rağbet gören çocuk eserleri de vardır. Son iki sene içinde büyüklere mahsus romanlardan fazla çocuklara aid kitaplar, romanlar basılmıştır. Bugün çocuk külliyatı en iyi müşterisi olan şeydir. Bu da gösteriyor ki gelecek nesiller şimdikilerden çok daha mükemmel kari olacaklardır.

Lâkin memlekette en çok satılan kitap bittabi «mektep kitapları» dır. Dünyanın en kuvvetli romanı hiç bir zaman meselâ, ortamektep ikinci sınıfın fiziği, hiç bir edebî eser üçüncü sınıfın tarihi kadar satılmış değildir.

Edebî romanlar, hikâyeler, şiirler, diğer eserler için ideal şey mektep kitaplarının dörtte biri kadar satılmaktadır.

Hikmet Feridun Es

Beyazıd meydanının asfaltlanması işi ilerliyor

Tramvay idaresi tarafından asfalta tahvil ettirilen Beyazıt meydanının asfaltlanma işinin süratle ikmali için lâzım gelen bütün tedbirler alınmıştır. Meydanın asfaltlanması âzami 29 teşrinievvel Cümhuriyet bayramına kadar bitecektir. İdare bu iş için 140 bin lira sarfedecektir.

Diğer taraftan Sultanahmed meydanının asfaltlanması için lâzım gelen etüdler yapılmaktadır. Bu meydan önümüzdeki yaz ayları içinde asfaltlanacaktır.

Kadın çorabı

Piyasada malın azalmasının sebepleri araştırılıyor

Kadın çorapları fiatleri gittikçe yükselmektedir. Fabrikalar faaliyetlerine devam ettikleri halde, piyasada çorap miktarının azalması alâkadarların nazarı dikkatini celbetmiş ve bu bakımdan tedkikata başlanmıştır.

Zannedildiğine göre bazı kimseler çorap stokları vücuda getirmek istemekte, bu suretle fiatlerin yükselmesine âmil olarak bir kâr yolu tutmaktadırlar. Tedkikat da bu neticeyi verirse, fiat artışına sebep olanlar şiddetle cezalandırılacaklardır.

Dün iki kişi mahkemeye verildi

Karaköy civarında bir kundura mağazasında çalışan Mihal adında biri dün yüksek fiatle kundura satarken cürmü meşhud halinde yakalanarak Adliyeye verilmiştir. İkinci asliye ceza mahkemesinde yapılan ilk duruşma neticesinde Mihalin tevkifine karar verilerek kendisi Tevkifhaneye gönderilmiş ve mağaza sahibinin de mahkemeye celbedilerek isticvabı için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Seyyar satıcılık yapan Bohor adında biri, beş gramlık çay paketlerini beş kuruşa satmak suretile kilosu beş liraya satılması icab eden karışık çayın kilosunu on liraya satarak ihtikâr yapmak suçundan yakalanıp Adliyeye verilmiştir. İkinci asliye ceza mahkemesinde yapılan isticvap sonunda Bohor tevkif edilmiştir.

Nafia Vekili Ankaraya gitti

Bir müdrettenberi şehrimizde bulunan Nafia Vekili B. Ali Fuad Cebesoy dün akşam Ankaraya gitmiştir.

Dar caddeler

Şişhane - Kasımpaşa ve Azapkapı caddeleri genişletilecek

İstanbul Belediyesi, darlıkları yüzünden, seyrüsefer işlerinde vesaiti nakliyeyi müşkülâta maruz bırakan Şişhane - Kasımpaşa ve Azapkapı caddelerini genişletmeğe karar vermiştir. Bu hususta lâzım gelen hazırlıklar yapılmaktadır.

Bir çocuk ağaçtan düştü, ağır yaralandı

Beşiktaş civarında on yaşında İlhan adında bir çocuk dün Ortaköyde Yahyaefendi mezarlığında bir ağaca çıkmış, o sırada oradaki caminin imamı kendisini görüp kovalamak istemiştir.

Küçük İlhan, elinde sopa ile imamın geldiğini örünce, korkusundan süratle ağaçtan inip kaçmak istemiş ve müvazenesini kaybederek düşmüştür. Aşağıda bir mezarın demir parmaklıkları üzerine düşen İlhan muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmıştır. Çocuk ifade veremiyecek bir halde Şişli hastanesine kaldırılmıştır.

Yaşar adında on dört yaşında bir çocuk da dün Çubuklu çayırında bir ağaca çıkmış, bastığı dal kırılarak düşüp muhtelif yerlerinden tehlikeli surette yaralanmıştır. Yaşar, Haydarpaşa nümune hastanesine kaldırılmıştır.

Yapağı stokları bildiriliyor

Son bir Koordinasyon kararile hükûmet bazı vilâyetlerde bulunan yapağı stoklarına el koymuştu. Şehrimizde stokları mevcud bulunanlar, yapağıların cins, miktar ve evsafını muhtevi beyannameler hazırlıyarak alâkadar makamlara bildirmeğe başlamışlardır. Beyanname müddeti bu ayın 12 nci günü akşamı bitecektir. Bu müddet zarfında mevcud yapağılarını bildirmiyenler Millî korunma kanunu hükümlerine göre cezalandırılacaklardır.

Bir çırpıda

Avrupada yeni ev eşyası!.

Uzak bir radyo istasyonunda konuşan bir spikerin şu sözlerini dinledim:

«— Muhasara altında bulunan bu şehirde her eve, her binaya bazı harp eşyası verilmiştir. İcabında bunlarla halk kendisini müdafaa edebilecektir.»

Demek el bombası, mitralyöz ve saire artık Avrupada kahve cezvesi, kevgir, sarmısak havanı gibi alelâde ev eşyası arasına girdi.

El bombası ev eşyası!..

İnsan bunu düşününce şu sözleri mırıldanmaktan kendini alamıyor: «Zavallı ev eşyası... İnsanlar size ne garip arkadaşlar buluyorlar..»

Hakikaten hayatımızdaki bütün eşyaya nazaran ev eşyamızın daha başlı bir hususiyeti, daha başka bir sevimliliği, mahremiyeti vardır. Hattâ senelerce ortasında yaşadığımız bu eşyaya, sanki her biri canlı imiş ve bize bir nevi akrabalık bağlarile merbutmuş gibi, manevî, bir hüviyet veriniz. İnsanlardaki gibi onların her birinde ayrı ve hususî bir tip görürüz.

Meselâ masanızın üstündeki küçük saat hiç durup dinlenmeden çalışan sabırlı, son derece muntazam, çalışkan bir varlıktır.

Onun yanı başında radyonuzun saate ne kadar aykırı bir hususiyeti vardır. Fazla gürültücüdür. Tıpkı kaprisli kadınlar gibi saati saatine uymaz. Şimdi size bir rumba söylerken biraz sonra ukalâlığa başlar. Kutuplar hakkında bir konferansı dinletmeğe kalkar. Arkasından büsbütün başka bir hal alır. Onun ağır, ağdalı, hüzünlü bir şarkı mırıldandığını işitirsiniz. Masraflıdır da... Her ay elektrik faturanızı bir miktar kabartmaktan, ikide birde lâmbalarını yakıp sizi zarara sokmaktan hiç çekinmez...

Buna mukabil odanızda senelerce üzerinde dolaştığınız halı belki dünyanın en mütevazi eşyasidir. Yeryüzünü mumla arasanız halıdan daha alçak gönüllü olana ras gelmezsiniz. Odanızda bulunan esya arasında belki en pahalısı bu İran halısıdır. Lâkin buna rağmen o emsalsiz bir tevazula senelerce sizin ayaklarınızın altına serilmiştir. Hattâ kundura fırçası bile o âdiliği ve o hiçten mevcudiyeti ile arasıra halınızın üstünde arzıendam etmekten çekinmez.

Duvarlarınızda çerçeveler hatıra meraklısı, biraz da romantik insanlara benzer.

İçlerindeki resimlerle, fotograflarla daima size sevdiğiniz kimseleri, hoşlandığınız manzaraları hatırlatmak ister.

Bütün ev eşyanızın böyle ayrı ayrı, başka baska tarzlarda size sıcaklık ve samimiyet veren bir havası vardır.

Bu havanın içine el bombası nasıl sığar?

Hikmet Feridun Es

Sadakai fıtır

	En iyi K.	İyi K.	Son K.
Buğday	27	24	20
Arpa	40	38	37
Üzüm	234	170	117

İstanbul Müftülüğünden: Fıtra ve zekât itasiyle mükellef olan muhterem ahalimize, milletimizin en hayatî ihtiyaçlarını karşılıyan ve elde ettiği teberruatı kendisiyle Kızılay ve Çocuk Esirgeme Kurumları arasında paylaşan Türk Hava Kurumuna her veçhile yardımda bulunmaları lüzumu ehemmiyetle arzolunur.

Millî piyango bugün çekiliyor

Millî Piyangonun 7 nci tertip 3 üncü çekilişi bugün Afyonda yapılacaktır. Çekilişe saat 17 de başlanacak ve 17,30 da nihayet verilecektir.

Bu çekilişte 400,000 numaraya 960 bin lira ikramiye tevzi edilecektir. En büyük ikramiye 30,000 liradır.

Bay Amcaya göre...

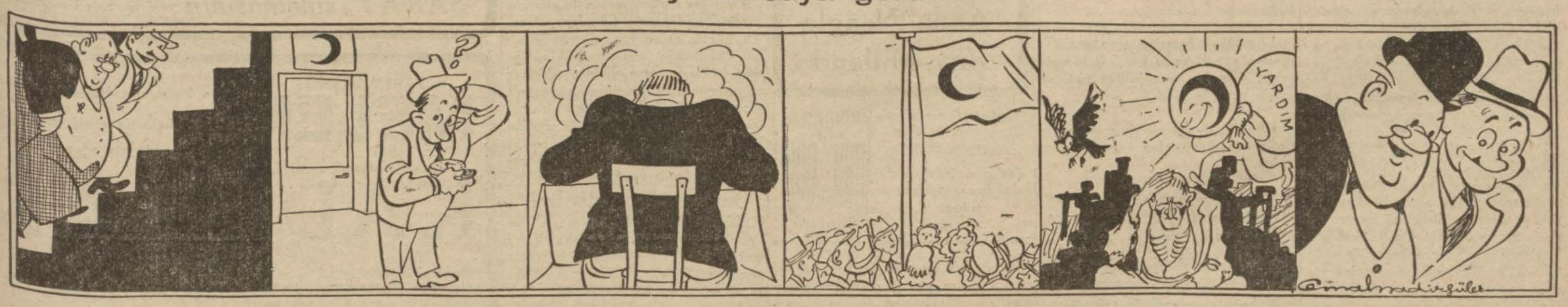

— Kızılay haftası evvelki gün başladı bay Amca...

... Gerçi böyle bir hayır kurumuna yardım etmek için gün, saat, dakika olmaz...

... Yardım seven insan ne zaman olsa başkalarını düşünür ve meselâ yediği yoğurtlu kebapsa — hiç değilse — yoğurdunu bir fakire terkeder!...

... Fakat yılın muayyen bir haftasında hep, milletçe, bir ülkü etrafında düşünmek yılın 365 gününde ayrı ayrı düşünmekten yektir!...

... İşte bu hafta, yedisinden yetmişine kadar bütün vatandaşlara Kızılayın bir kara gün dostu olduğunu hatırlatacak.

B. A. — Bir Kızıl gün dostu olduğunu da hatırlatmalıdır!

— Kızıl gün dostu mu?..

B. A. — Öyle ya, Fener yangınında yananlar en büyük dostluğu ondan gördüler!...

Fikir ve San'at

Antoine Galland'ın Türkiye'ye dair ruznamesi (IV)

Yeni muahedenin tevdii merasimi — Duvardaki bir nevi hücrenin perdesi çekiliyor ve padişahın kavuğu görünüyor — Marquis de Nointel'in müverrih Hezarfen Hüseyin efendi ile dostluğu.

Yazan: İzzet Melih

Son yazımda, Antoine Galland'ın **Journal**'ını 20 mayıs 1673 de bırakmıştım. Bugün, hıristiyanlık taassubu veya bilmemezlikle kalemden kaçmış bazı hatalara rağmen bizim için kıymetli bir vesika olan meşhur ruznameyi biraz daha karıştırarak, keskin müşahedeli ve yorulmaz gayretli âlime veda edeceğiz.

***

21 mayıs 1673 — ... Sadaret tercümanı Panayoti efendi, bir adamını yolladı ve Büyük Elçinin **Capitulation** işi için (Hariciye Nazırı) «Reisülküttab» ı gidip görmesini diledi.

22 mayıs — Marquis de Nointel akşam saat altıda, yalnız başkâtibi, iki tercüman ve bir yeniçeriyi yanına alarak Edirne'ye, Reisülküttabın nezdine vardı. Kendisine kahve ve şerbet ikram olundu. Sefir, Hariciye Nazırıyle bir saat görüştü, muahedeye eklenecek maddeler hususunda mutabık kaldı ve saat ona doğru Bosnaköy'e döndü...

26 mayıs — ... Müezzinler öğle ezanını okumadılar; o vakitte minareye çıkmaları menedilmişti: zira sultanlar, tekmil minarelerden gözüken sarayın bahçesinde bulunuyorlardı.

27 mayıs — R. Fayd'herbe, Reisülküttaba Edirne sokaklarında rasladıktan sonra, havalinin verebildiği benzeyişle onun resmini yaptı. Birkaç gün evvel de hünkârı Kırköy'e giderken görmüş ve tasvirini boyamıştı.

5 haziran — Sadrâzam, mülâkatı iki defa geciktirdikten sonra nihayet Büyük Elçiye atlar yolladı. Marquis'ye mahsus hayvanın eğeri ve koşumu pek güzeldi. (Galland, sefirle kalabalık maiyetinin atlı bir alay şeklinde Edirne sarayına gidişlerini, çavuşlar, zabitler ve çavuşbaşı tarafından istikbal edilmelerini anlatır ve tarifine devamla der ki:) Bulunduğumuz büyük odada sadrâzam göründü. Bir çavuş yüksek sesle veziri selâmladı: Selâmünaleyküm ve rahmetullah. Köprülü, kalın altın yapraklarla işlenmiş bir kumaşın örttüğü mindere bağdaş kurup oturdu. Sefir eğilerek selâm verdi, vezirin yanına yaklaştırılan bir ufak iskemleye oturdu ve baştercümanına izah ettirdiği şu beyanatta bulundu: Her halde cihanın en kudretli iki prensi, padişah ile Fransa kıralı başarsınlar, diye olacak ki **Capitulation**'lar böyle uzun zaman yenilenmeden kaldı. İki hükümdar biribirinin dengi olduklarından, mütekabilen iyi münasebet ve samimî dostluk beslemeleri sezadır. Sadrâzam: Dostluk iki imparator arasında karşılıklı olmalıdır; hiç bir frenk de yabancı bir sancak altında bize düşmanlık etmemelidir; cevabını verdi. (Köprülü, hıristiyan korsanları kasdetmişti.) Büyük Elçi, kıralın, bütün tebaasını bu hareketten menettiğini ve bahriye kumandanlarına katî emirler verdiğini temin eyledi... Kahve, şerbet ve gül suyu ikramı bir müddet müzakereyi durdurdu. Marquis, Trablusgarp cihetinden rasladığımız müşkülâtı anlatınca sadrâzam: Dostluğun sağlam ve hakikî olması şartiyle her şeyin düzeleceğini söyledi. Büyük Elçi ve maiyetinden bazı kimseler vezirin hediyesi, büyük sırma yapraklarla işlemeli hil'atleri giyerken mükâleme gene kesildi. Nihayet Köprülü Ahmed paşa, en az yarım arşın uzunluğunda ve beş altı parmak genişliğinde, çiçekli altın dibadan yapılmış, ağzı mühürlü bir keseyi eline aldı ve kıral On Dördüncü Louis'nin muahedeye müteallik mektubuna «zatı şahane» tarafından verilen cevab olduğunu söyliyerek öptü, başına götürdü ve sefire vermesi için Reisülküttap efendiye uzattı. Marquis de Nointel kalktı, emaneti iki eliyle tesellüm etti ve öptü; sonra gene yerine oturdu, bu şerefi çoktan, sabırsızlıkla dilediğini ve «namei hümayun» un bir an evvel kırala ulaşmasını temine çalışacağını bildirdi...

Büyük Elçi'yi Reisülküttap teşyi ve kapıda kendisine, al kadifeden bir kılıfa konmuş yeni muahedenameyi tevdi etti. Mülâkat ile gidiş ve geliş merasimi üç saat sürdü.

Eve dönünce sefirimiz kadife kılıfı açtırarak bize **Capitulation**'ları gösterdi. Ferman, iki buçuk arşın uzunluğunda ve yarım arşın genişliğinde bir ipek kâğıdı üzerine yazılmış kırk yedi büyük satırdan ibaretti; Türkiye ve Fransa imparatorlarının nam ve ünvanlarını sayan ilk dört beş satır ve diğer bazı kısımlar yaldızlı hüsnühatla idi.

Metnin başında (Grand Seigneur) padişahın tezhibli tuğrası göze çarpıyordu. Hünkârın kırala yolladığı kapalı mektubu tabiî göremedik. Fakat kılıfa iliştirilmiş bir kâğıda, Majeste kıralın ismi ve elkabı ile beraber, Türk âdeti veçhile, «namei hümayun» un hayırlısiyle varması temennisi yazılıydı.

Akşam yemeğinde Büyük Elçi, kıralın şerefine şarap içti. Tekmil sefaret adamları gece, geç vakte kadar içtiler, oynadılar, eğlendiler... Akşama doğru, Edirne'den, müsahip tarafından yollanmış iki meşaleci, sefirin odası önüne gelerek dualar okudular.

Altmış bir senedenberi **Capitulation**'lar ayni halde kalmış, hiç bir sefir yenilemeğe muvaffak olmamıştı. Marquis de Nointel ,selefllerinin yarım asırdan fazla bir zamanda yapamadığını, sabır, tedbir ve itidalle iki buçuk senede bitirdi. Sefirin sadrâzam tarafından kabulüne dair son bir müşahedeyi kaydedeyim: Marquis'ye refakat eden adamlardan biri, Köprülü'nün başı hizasındaki duvarda, dolap gibi açılmış hücre dibinde bir perdenin çekildiğini ve ayni zamanda bir kavuğun göründüğünü söyledi. Bu gibi merasimde hazır bulunmayı seven padişahın kendisi olduğu sanılıyor...

(İstanbul) 15 eylûl — Büyük Elçi namına, müverrih Hüseyin efendiye gittim. Bu zatın evi, **Kilise camii** civarındadır. (A. Galland, **Tenkihi Tevarihi Mülûk** müellifi olup 1693 de ölen Hezarfen Hüseyin efendiden bahsediyor.) Türk âlimine, sefirin selâmını tebliğ ve biri çuhadan, diğeri atlastan iki hil'at hediyesini teslim ettim. Hüseyin efendi şaştı ve Marquis'nin bu teveccühünü mucip, henüz bir şey yapmadığını söyledi. Cevaben dedim ki: Büyük Elçimiz hem dostluğunuzu kazanmak hem de kendisine yolladığınız tarihî eserinize karşı teşekkür ve takdirini bildirmek istedi...

Hüseyin efendi, kitabının iltifata değmediğini ve basılmakta olan daha mühim bir eserini sefire takdim edeceğini söyledi.

16 eylûl — Ayni Hüseyin efendi Büyük Elçiyi ziyarete geldi. Marquis, padişahla sadrâzamın yağlı boya resimlerini gösterdi; Hüseyin efendi bunları fevkalâde beğendi. Sefir kendisini yemeğe alıkoydu. Hüseyin efendi sefaretten pek memnun ayrıldı.

17 eylûl — Marquis, seyahate çıkmadan evvel veda için, Büyükdere'ye, Cenova mümessiline gitti ve orada yemeğe kaldı.

19 eylûl — İstanbul'a geçip seferimiz için lâzım olan bazı kitaplar aldım.

***

Antoine Galland'ın ruznamesi, Marquis de Nointel'in refakatinde yaptığı Suriye, Filistin ve Adalar seyahatinin yalnız ilk günlerini anlatarak kapanır.

Bu muhteşem seferin teferrüatını asıl Büyük Elçinin lâyihalarında bulabiliriz; amma Kipling'in dediği gibi, bu da başka bir hikâye...

İzzet Melih

Bağ, bahçe ve ev ziraati

Yapraklar neden dökülür?

Ömürleri senelerce ve asırlarca süren ağaçlardan bir kısmı sonbahar başlangıcından kış başlangıcına kadar devam eden iki buçuk, üç aylık bir zaman içinde yapraklarını dökerler.

Yaprak dökümü, ağaçların istirahat devresine girdiğini gösterir. Bu devre ilkbahara, yani nebatlarda hayatî tezahürlerin başlangıcı olan çiçeklenme ve yeni yapraklanma günlerine kadar devam eder. Yapraklarını kışın dökmiyen ağaçlar da çoktur. Fakat bu cinsler yapraklarını hiç dökmez değillerdir. Bunlar toplu olarak ve çırılçıplak kalacak surette yaprak dökeceklerine teker teker dökerler ve her dökülen yaprak yerine derhal bir yenisi çıkar. Bu dökülüşün zamanı da ilkbahar ve yaz başlangıcıdır. Çamlar sınıfının ağaçları gibi.

Yalnız çamlar sınıfı ağaçları arasında müstesna olarak Melez ağacı ile Yenkobiloba ağacı, kışın diğer yaprak döken ağaçlar gibi bütün yapraklarını dökerler. Yaprak dökümünün üç sebebi vardır: Biri, cinsin yaşama muhitine göre uysallaşması, ikincisi fazla su emen köklerin ağaca hücumu ile yaprakların tabiî bir silkmeye uğraması, üçüncüsü de ağaçların sükûnet ve istirahat devresine girmesidir. Bu üç sebep, nebatların fiziyolojik bünyesi üzerinde o kadar kuvvetli olarak müessirdir ki; yapraklar kendi kendilerine saplarının ucundan koparak ağaçla irtibatını azaltır veya kendi kendine düşer, yahut rüzgârlarla kopup dökülürler.

Her dökülen yaprak mutlaka kurumuş olmaz. Fennî tedbirlerle ağaçlarda istirahat ve sükûnet devresi kısaltılabilir ve hattâ uzatılabilir. Yani erken yaprak dökmesi veya yeni ve taze yaprak ve çiçek açması temin olunabilir.

Bu bahsi de ikinci bir yazı ile izah edeceğiz.

Sümüklü böceklere çare

Kabuklu ve kabuksuz sümüklü böcekler yeni ekilmiş ve yeni filizlenmiş sebze, çikek fide ve fidancıklarına musallat olurlar. Sümüklülerin yaptığı zararlar büyüktür. Bunun önüne geçmek için sabırlı olmak ve usanmadan bu hayvanlarla mücadele etmek lâzım gelir. Sümüklü böcekler geceleri dolaşır ve ras geldikleri fidancıkların körpe kısımlarını, filizlerini yerler, kemirirler. Gündüz olunca, taşların arasına, taş ve kayaların güneş görmiyen yerlerine, büyük ağaçların gövdeleri ve kalın dalları üzerine, duvar ve binaların diplerine giderek orada uyurlar. Akşam olunca yine faaliyete geçerler.

Yumurta ile çoğalırlar. Yumurtalarını mayısta toprak tezeklerine veya taşlar arasına bırakırlar. Bundan dolayıdır ki; bu hayvanlarla bu aydan itibaren mayısa kadar mücadele etmek zaruridir. Hiç bir ilâç katî netice vermez. En iyisi ve en doğrusu bu hayvanları her sabah bulundukları yerden birer birer toplıyarak ayakla çiğneyin veya bir teneke içine toplıyarak, üzerine tuzlu su döküp bir iki saat bırakmalı ve sonra tavuklara yem olarak vermelidir.

(Fitre) lerimizi Türk Hava Kurumuna vermekle üç milli cemiyetin gayelerine bir anda yardım etmek imkânını elde etmiş olacağız.

İREN

Anna Neagle

Ray Milland

Tepebaşı Dram Kısmı
Gece saat 20,30 da
HAMLET
Türkçesi üniversite İngilizce edebiyat şubesi 5 perde

AVDET

İtalyan Hastanesinin Dahiliye ser Mütehassısı Dr. Pellegrino Pellegrini Romadaki Forlanini merkezinde, Tüberkülözi sitajını ikmal ederek avdet etmiş ve muhterem hastalarını gerek İtalyan hastanesinde ve gerekse evinde kabul etmeğe başlamıştır.

Kışa dayanan çiçekler?

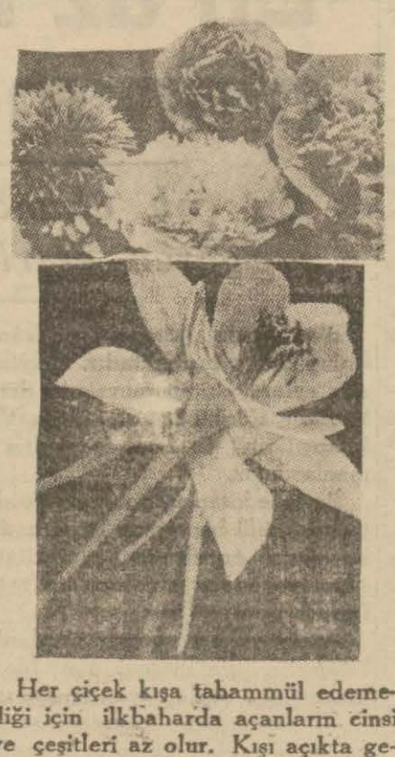

Her çiçek kışa tahammül edemediği için ilkbaharda açanların cinsi ve çeşitleri az olur. Kışı açıkta geçirecek olan fidelerden soğuğa dayananlar arasında başta: Hercai menekşe gelir. Çeşitleri çoktur, hepsi de soğuktan korkmazlar. İlkbahar çiçeği denilen Primula'nın mor ve sarı çiçeklisi soğuğa dayanır. Hüsnü Yusuf, haşhaş, bahçe gelinciği, yaz papatyası denilen Pakeret çeşitleri, açıkta lâle çeşitleri, sümbüller, Manisa ve Girid lâleleri (Anemon, Renonkul), zeren çeşitleri, beyaz zambak, mor ve beyaz süsen, aslan ağzı, yüksük çiçeği, haseki küpesi ilkbaharda çiçeklenen ve kışa dayanan nebatlardır. Fakat soğuk derecesi sıfırın altında 12 dereceden aşağı düşerse o zaman kışa dayanabilen tek bir çiçek kalır ki o da hercai menekşedir.

Resimde bahçe gelinciği ile haseki küpesini görüyorsunuz.

Yaprak çürüğü nedir?

Her hangi bir ağacın dökülmüş yaprakları toplanır ve bir çukur içine doldurularak sıkıştırılır ve üzerine on santim toprak örtülürse, bu yapraklar olduğu yerde yavaş yavaş kızışarak kendi kendine çürümeğe başlar. Sonbaharda yapılan bu iş neticesinde bir sene sonrası için yaprak çürüğü dediğimiz ümüs maddesini havi bir çürüntü husule gelir.

Bu çürüntü asit teamülündedir ve birçok nebatların beslenmesine yarıyan iyi bir gübredir. Her ağacın yaprağı ömrü bir sene olan nebatın yaprak ve dallarından çürüntü yapılabilir. Yalnız çam sınıfı ağaçlarının yaprakları bu işe yaramaz, hattâ çam yapraklarının çürüntüsü fayda yerine çok zarar vericidir.

CEVAPLARIMIZ:

Ortaköyde Maşuk Taylana cevap — Gönderdiğiniz nümuneye köpek kızılcığı derler. Bunun üzerine kızıl aşılanabilir. Bu aşı martta ve şayet havalar müsait olmazsa nisan iptidasında kalem aşısı olarak yapılabilir.

2 — Hatmi ağacı çiçeklerinden istifade edebilirsiniz. Tohumla da üretilebilir, çelikle de. Bu fidanı fidan satan bahçelerden tedarik edebilirsiniz.

3 — Son yağmurların ağaçlarınıza faydalı olduğuna şüphe yoktur. Eğer kuruma alâmetleri kuraklıktan değilse, her halde gövde ve köklerinin bir arızaya uğradığını kabul etmek zaruridir. Tetkik ediniz.

Ankarada Sadi Akgüle cevap — Aylantüs ağacı, tohumu bol olan bir ağaçtır. Tohumla yetiştirilir. Fakat kökleri arsız olduğundan köklerinin üzerinden de genç fidanlar sürer. Ya, tohum ekiniz veya sürgün fidanları ilkbaharda henüz yapraklanmadan kökten ayırıp dikiniz. Yalnız unutmayınız ki; bu ağaç çok çabuk ürer ve bulunduğu bahçeyi bir Aylantüs ormanı haline getirir. Bunun için her sene ağacın tohumları henüz kemale gelip rüzgârlarla etrafa saçılmadan bunları toplamalısınız.

Ful nasıl yetiştirilir?

Kırıkkalede Fahri Yılmaz'a cevap: — Ful fidanını yetiştirmek ve çoğaltmak için evvelce vaki bir suale cevap verilmiştir. Bu cevap (Akşam) ın yirmi temmuz 1941 tarihli sayısında çıkmıştır. Kırıkkalede oturduğunuz evde kalorifer yoksa yahut kışın ısıtılan camekânınız mevcud değilse, bu fidanı orada barındırmanıza imkân yoktur. Çünkü sıcak iklim nebatlarındandır.

Patlıcanlardan tohum alma

Patlıcanlardan tohum almak için dikkat edilecek noktalar vardır. Aksi halde alınacak tohumlardan ileride topaç denilen şekli bozuk ve küçük meyvalar yetişir. Tohumluğa ayrılmış patlıcanlar, fidanın dip taraflarında bırakılmalıdır. Bunlar artık bronz rengini almışlardır. Biraz daha bekleyiniz. Meyvalar iyice sararmağa başlasın, biraz kırağı yapsın zarar yoktur. O zaman patlıcanları koparınız. Saplarından bağlıyarak bir dizi haline getiriniz. Soğan dizisi gibi, bunları rütubetsiz, fakat havadar bir yerde şubata kadar muhafaza ediniz. Şubatta fide yapılacağı zaman her patlıcanı keskin bir bıçakla uzunluğuna dörde bölünüz ve uvalıya uvalıya tohumları bir elek üzerine dökerek elekten geçiriniz.

Karpuz, kavun tohumu

İyi bir karpuz veya kavun, insanı bu meyvaları yetiştirmeğe iştahalandırır. Şimdi mevsimidir. Beğendiğiniz kavun veya karpuzun tohumlarını toplayıp saklayınız. Zamanında da nasıl yetiştirileceğini size anlatırım. Kavun ve karpuzun tohumu, çekirdekleridir. Bu çekirdekler tavuklar için çok iyi bir yem olmakla beraber içlerinden en iri ve dolgunlaşmış olanlarını ayırınız.

Ayrılan çekirdekleri su ile yıkamamalıdır. Ayrılmış olanları bir gazete üzerine seyrekçe olarak seriniz, gölgeli bir yerde 3 - 4 gün kadar kurumağa bırakınız. Yediğiniz ve çekirdeğini aldığınız karpuz ve kavunun şeklini, etinin rengini, sulu, tatlı olup olmadığını, kabuğunun rengini, çizgilerini ayrı ayrı bir kâğıda yazıp saklayınız. Kuruyan tohumları da bir teneke kutuya koyup çekmenize yerleştiriniz.

BU AKŞAM
SÜMER sinemasında
Göz kamaştıran bir güzelliğe malik olan yıldız
YENİ GARBO
SIGRID GURİE
en son yarattığı
UNUTULMUŞ KADIN
(Fergoten Voman)
filminde bütün seyircileri gaşyedecektir. Erkekler tarafından takip.. Ve hapiste namusu ihlâl edilen... Ve nihayet aşk sayesinde yeniden hayata kavuşan bir kadının romanı.

İstanbul Belediyesi Konservatuarı Tarihi konserlerinden birincisi:
DEDE İHTİFALİ
Bu akşam saat 21 de
ŞEHİR TİYATROSUNDA
Komedi kısmında

WİLLY FORST'un şaheseri
WILLY FORST
Operet
Filmi, dün akşam,
ŞARK Sinemasının
salonunu baştan başa dolduran seyircileri gaşyetmiştir.
Bu musiki harikasını bütün şehir halkı gidip görecektir.

BU AKŞAM saat 9 da **İPEK** sinemasında
İstanbul halkı kahkaha ile gülecek. Çünkü meşhur komikler, büyük küçük herkesin sevgilisi
LOREL - HARDİ
Bugüne kadar çevirdiklerini gölgede bırakan
LOREL - HARDİ : AŞIK
Türkçe sözlü komedisi takdim edilecektir.
Ayrıca MATBUAT U. M. Jurnalı

Daima fevkalbeşer kudrette şahsiyetler yaratan Büyük rejisörün son zaferi olan
Renkli Dr. SYKLOPS
Fenne sığmayan, ilmin çerçivesinden fışkıran herkesi heyecandan titreten bir şaheserdir.
LÂLE Sinemasın'ın
Bu ikinci harikasını perşembe akşamı alkışlamağa hazırlanınız.
Numaralı yerler şimdiden satılmaktadır. Telefon: 43595

SON YARIŞ
Rengin bir şaheseridir.
SON YARIŞ
Kuvvet ve hareket filmidir.
SON YARIŞ
Aşk ve ihtiras romanıdır.
WALTER BRENNAN ve BRENDA JOYCE
tarafından yaratılan
SON YARIŞ
Bu perşembe akşamından itibaren
SARAY sinemasının yeni bir zaferi olacaktır.

YARIN AKŞAM
MELEK sineması
Bütün kadınların beğeneceği, bütün erkeklerin alkışlıyacağı
NEFİS BİR FİLM
KADINLAR
Baş rollerde:
NORMA SHEARER - JOAN CRAVVFORD - ROZALİND ROUSSEL
Dikkat: Filimde en son moda sahneleri tabiî renklidir.)
Yarın gece için loca kalmamıştır. Numaralı koltuklar bugünden aldırılmalıdır. Tel: 40868

BÖZÜN GELİŞİ

Sonbaharın aleyhinde

Ne zamandır sonbaharın aleyhinde bulunmak istiyordum. Eh... İşte vaktidir. Çok kimsenin sabahleyin evlerinden çıkarken endişe ile gök yüzüne bakıp: «Acaba şemsiyemi alayım mı?» diye düşünerek, hattâ geçen kıştan kalma lâstiklerini giymeğe kalktığı, pardesü ile palto arasında tereddüdler geçirdiği, çoğunun da müziç bir nezle yüzünden aksırıp tıksırdığı şu günlerde bana hak verenlerin sayısı az olmıyacaktır. Zaten İkide bir perişan tabiati keyifle seyre dalıp eski bir şaire uyarak, hâlâ anlıyamadığım bir mantıkla: «Ah ben sonbaharı pek severim» diyen bir dostumdan da bir iki gün için ayrılmış bulunuyoruz.

Onu katiyen kırmak istemem. Fakat ne yalan söyliyeyim. Şu «sonbahar muhabbeti» denen şeyi anlamıyorum. Elinizi vicdanınızdan çekmeden söyleyin. Sonbahar sevilecek mevsim midir? Şu gök yüzünün hali ne? Yazla kış çekişmesi. Araya bazen ilkbahar da giriyor. Biraz mavi, biraz güneş ve pek çok bulut. Biraz sıcak, biraz ılık, biraz soğuk. Az buçuk tebessüm, çok hiddet. Kararsızlık.

Şu zavallı ağaçların yürekler acısı haline bakın? Üşütülüyor, ıslatılıyor ve boyuna aldatılıyorlar. Yapraklara veda edip kış uykusuna yatmak zamanının çatıp çatmadığını kestirememekten gelen bir tereddüdle mazlûm bir şikâyet içindeler. Saf çimenler «bahar geldi» zannına kapılıp biran yeşeriyor ve ertesi gün kavruluyorlar.

Kuşlar telâşlı, arılar aç, sinekler neşesiz. Karıncalar âşık oldukları intizamı güçlükle devam ettiriyorlar. Atlar intizar halinde, koyunlar düşünceli, inekler sıcak, soğuk, yağmurdan şaşalamış, bir gün içinde olup biten akıllarına durgunluk vermiş gibi akşam üzeri sendeleye sendeleye köylerine dönüyorlar.

Sonbahar nasıl sevilir? Ağacın parlak güneş altında ılık rüzgârlarla keyif sürdüğü günlerdeki letafetini unutup da onu yaprakları sararıp dökülmeye başladığı, açıkçası kepaze olduğu zaman sevmek. Şaşkın tabiate bayılmak.

Mevsim mi bu? Neredesin taze ilkbahar; muhteşem yaz? heybetli kış; ne ilkbahar, ne yaz, ne de kış olan şu sonbahar, şu üç ay süren keyifsizlik devresi, hüzün, yeis, zafiyet, ademi iktidar demek olan şu sonbahar hakikatte hızla giden muhteşem yazın bıraktığı uğurlu bir boşluktan başka bir şey değildir.

Üstadımız Yahya Kemal gibi söyliyelim:

Bitsin hayırlısile şu beyhude sonhabar. **Şevket Rado**

Dev Aynası

Vatanın tek kurtuluş günü bayram olsun

Dün İstanbulun kurtuluş gününü kutladık. Her yıl, bazı şehirlerimizin böyle ayrı ayrı kurtuluşları kutlanıyor. Bu kurtuluş bayramları, hiç şüphesiz, vatan duygularını tazelemek bakımından faydalıdır. Fakat, tarihimizin öyle bir devrine geldik ve bayramlar o kadar çoğaldı ki ayrı ayrı her şehrin, her yıl kurtuluşunu sadece yüreklerimizde bayram ederek, asıl büyük millî şenliği bütün vatanın tek kurtuluş gününe hasretmeyi temenni etmek yersiz olmaz zannındayız.

Amerikanın Eyüp sabrı

Amerika Reisicümhuru, son bir şiddetli nutkunda: «Almanya açık denizlerde gemilerimize taarruz ederse göreceği var!» demişti. Atlantik Okyanusunda sekizinci Amerika vapuru battı Amerika Hariciye Nazırı gazetecilere diyor ki: «Bu, insanları Atlantikten kovmak hareketile alâkadar bir tedhiş teşebbüsü olsa gerek...»

Meşhur fıkra aklımıza geldi: Hocanın yatağını, yorganını evin kapısından sokağa atmışlar da «Bundan, istiskal çıkar!» demiş.

Sinir hastalığı verecek yazılar

«Sinir sıkıntısı, temelli unsurudur yüksek hayatın.» «Sinirli sahneye çıkarıldı, bugün bile çektiklerini anlatmak için sıkılıyor, çekiniyor, gülünç olurum diye korkusundan.»

«Şunu hatırlamalı ki sinir manzumesi bizdeki kuvvetlerin toplama ve dağıtma âmilidir, aynı zamanda.» «Her yaralanma bir sarsıntı, bir müvazenesizlik yapar ruhta.» ve saire, ve saire.

Bu yazı, bu eda tarzı, ümmî bir adamın sokak konuşması mıdır? diyeceksiniz. Hayır, ciddî bir gazetede, ciddî bir doktorun, sinir hakkında, ciddî bir makalesi.»

Lisana biraz hürmet lâzım. Konuşma tarzı gibi, yazının da bir terbiyesi vardır. Bu yazı, insanın sinirlerini bozmaya kâfi.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Efganistan nasıl bir memlekettir

İngilizler ve Ruslar, vaktile İrana olduğu gibi şimdi de Efganistana «Almanları çıkar!» diye nota verdiler. Binaenaleyh, Efganistan üzerine dikkat tekâsüf etmektedir. Bugün bu memleketin coğrafi ahvaline kuşbakışı bir nazar atacağız.

Efganistan, takriben 1200 metre vasati rakımda olan dağlık bir memlekettir. Şimalişarkide Hindu-Koh denen dağ silsilesi dikilidir. Bunun bazı zirveleri 6000 metreyi bulur ve daimi karla kaplıdır. Bu dağlar uzanarak, Efganın ortasında 5486 metrelik Kohi Baba'yı teşkil ederler. Kohi Baba, Heri Rud ovasına doğru alçalır. Bahsi geçen dağdan, biri garbe, diğeri şarka doğru iki dağ silsilesi teşekkül eder. Ve biri Horasan dağlarile, diğeri Süleyman dağlarile bağlanır. Süleyman dağları vasati 3000 - 3500 metre yüksekliğindedir.

Süleyman dağları Kohi - Baba ve Herat dağları arasında, 1000 metre irtifaında bir büyük kum yaylâsı vardır. Bu yaylâ, tatlı bir meyille Hamun bataklığına doğru iner. Burası artık, İran v Belûcistanın tuzlu çöllerinin devamı mesabesindedir.

***

Efganistan başlıca üç havzaya ayrılır: Ümmü derya, Hilmend ve İndus. Bunların birleşme noktası Kohi-Baba'nın şarkındadır.

500 kilometrelik Ümmü Derya suyu süratle akar ve birçok sahalarda Efganistanın şimal hududunu teşkil eder. 1100 kilometrelik Hilmend suyu Kohi Baba'dan doğar. Bir kısmı seyrüsefere müsaittir. Hamun göllerinden birine akar. İndus'da, Kabul'den itibaren seyrüsefere müsait bir hal alır.

***

Efganistanda kış gayet serttir. Yaz ise, bilâkis, pek sıcaktır. Yalnız Kabul ve Herat vadileri iklimin bu sertliğinden müstesnadır. Yaylâlar, kâh dondurucu, kâh yakıcı rüzgârların tahribatına maruzdur.

Cenupta, Hamun sahaları ve Hilmend altları tamamile çöl gibidir. Nisan ve teşrinievvelde, kumlar hortum halinde havaya kalkar. Bütün sular kurur. Esasen kuraklık bütün efganın bariz bir hususiyetidir.

***

Efgan umumiyetle az ağaçlıdır. Mamafih, şehirler civarında Avrupada bildiğimiz yemiş ağaçlarından bir miktar vardır. Arpa, pirinç, mısır, buğday, tütün, pamuk, şeker kamışı, üzüm, başlıca mahsullerdir. Kuraklık, çayırların inkişafına müsaade etmez. Hindu-Koh'ta aslanlar bulunur. Pars, ayı, sırtlan, kurt da vardır. Geyikler, dağ keçileri pek çokutr. Göçebe halk, koyunlarını ve keçilerini kırlarda, dağlarda otlatır. Ovalarda, hecinler, dağlarda develer yük hayvanıdırlar.

***

Efganistanın takriben beş milyon nüfusu vardır.

Serbes sütun

Fidelio

Kış mevsiminin yaklaşması dolayisile Ankarada konser ve opera temsilleri hazırlığına başlanmıştır.

Haber aldığımıza göre Devlet Konservatuarı talebeleri bu sene büyük Dâhi Betovenin Fidelio operasını temsil edeceklermiş. Bu hususiaki düşüncelerimizi izah etmeden evvel eser hakkında kısaca malûmat vermeği faydalı buluyoruz.

Betoven sahne musikisi olarak tek bir opera yazmıştır. Bu da Fideliodur. Büyük bir senfonist olan üstad sahne musikisinde hiç muvaffak olamadı. Bunu kendisi de itiraf ediyor. «Hayatımda bana en fazla üzüntü ve ıztırab veren eserim» diyor.

Daimî bir endişe içinde gece gündüz çalışarak bu tek operasına 1803 tarihinde 1806 tarihine kadar zamanını hasrediyor. 1806 tarihinde eserini tadil ediyor. Nihayet 1814 de operasına başka bir şekil veriyor.

Operanın mevzuu çok basit olup, büyük bir kıymeti kalemiyesi olmayan Fransız muharrirlerinden Bouilly yazmıştır. Florestan isminde bir genç nazır ve vali Don Fernanda Pizarın memlekette yaptığı cinayet ve işkenceleri haber veriyor. Fakat Pizarın mukabil entrikalarına kapılarak Florestanı hapsettiriyor. Karısı Leonor, Fidelio ismi altında hapishaneye giriyor ve kocasını kurtarmağa muvaffak oluyor.

Fidelio operası ilk defa olarak 1805 tarihinde Viyanada temsil edilmiştir. Bu tarihte Viyana birinci Napolyonun işgali altında bulunuyordu.

Eserin en mühim ve en güzel kısımları uvertürleridir. Senfonik konserlerde sık sık çalınır. Leonorun birinci perdedeki aryası eserin diğer mühim parçasıdır.

Leonor burada evvelâ kinini söyler, sonra da ümidini izhar eder. «Ey ümid, son yıldızın sönmesin. Gel bana yolumu göster.»

Aryanın sonlarında ise kararını söyler. Orkestradaki (Cors)lar gayet parlak ve dramatik tarzda zaferi haber verirler. Burada soprano için İtalyan ekolü tarzında hayli çetin vokalizler vardır. Eserin heyeti umumiyesinde büyük dâhinin senfonik eserlerindeki motiflere sık sık tesadüf edilir. vokal ve egzeküsiyon bakımlarından müptedilerin kârı değildir. Mühim bir noktaya temas edelim. Betovenin ve diğer büyük klâsiklerin eserler romantik ve modern bestekârlara nazaren daha sade ve kolay zannını verirler. Daha doğrusu musiki kültürü olmayanlara böyle gelir. Halbuki mesele katiyen böyle değildir. Klâsik eserleri teknik ve tradisiyon bakımlarından ifade etmek son derece güç bir iştir. Meselâ Betovenin sonatları ve konsertoları solistler için çok çetin bir imtihandır.

Fidelio operası büyük rağbete mazhar olamamış, halk tabakalarına diğer meşhur Alman operaları gibi nüfuz edememiştir. Romantik devrin operaları ile de rekabet edemiyerek yavaş yavaş dünya sahnelerinden çekilmiştir. Bununla beraber mühim ve kıymetli bir eserdir. 1939 senesinde Paris operası muhteşem dekorlarla ve en yüksek artistlerin iştirakile esahneye koydu ve Leonor rolünu meşhur Alman sopranolarından Lote Şöhne tevdi etti.

Şimdi bu eserin Ankarada konservatuar talebeleri tarafından temsili cihetini tetkik edelim:

Daima söylediğimiz gibi musikide müsbet netice elde edebilmek için kolay eserlerden başlıyarak tedrici bir surette çalışmak lâzımdır, Biz her şeye kadiriz iddiası musikide geçmez. Evet her eser çalınır veya okunur. Musikiden anlamayanlar alkışlar. Anlayanlar ise evvelâ ıztırap duyarlar sonra da gülerler.

Riyaseticümhur senfonik orkestrası Fidelio operasını (ekseküsiyon) bakımından başaracak kudrettedir. Fakat hiç unutmamak lâzımdır ki senfonik eserler sahne musikisinden tamamen başka karakterdedir. Meselenin en mühimi henüz bir opera temaşa etmemiş genç talebelere bu eseri tevdi etmektir. Hiç şüphesiz hoşumuza gidecek ve onları tebrik edip alkışlıyacağız. Fakat asıl mesele teknik bakımdan onların yetişmesidir. Bu da ancak nisbeten kolay eserlerle kabildir. Paris operası Leonor rolü için Almanyadan artist celbetmek lüzumunu duyuyor. Bunu unutmamak gerektir.

Fidelio operası yerine, meselâ Leon Kavallonun Tayas operası temsil edilebilirdi. Garp musikisi bugün halkımıza tamamen yabancı olup alıştırmak için çok çetin bir mücadele lâzımdır. Avrupada bile henüz halk tabakalarına nüfuz edememiş ve ancak çok ciddî bir musiki kültürü olan insanlara hitab eden eserleri intihap etmekle veya en yüksek operalardan başlamakla matlup netice hasıl olamaz. Bu mühim işlerde vazife alanlar sevdikleri eserleri değil, halkımızın anlıyabileceği eserleri intihap etmelidirler.

Ankarada temsil edilmiş olan Puçininin Madam Baterflay operasına vatandaşlar büyük bir rağbet göstermişlerdi. Buna dramın mevzuu ve sinemalarda görmüş olmaları başlıca âmildir. Bu sene senfonik konserler duhuliyeye tabidir. Bu bizler için çok mühim bir ölçü olacaktır. Güzel sanatları teşkil eden şubelerin içinde en zahmetle tekâmül eden ve en zor olanı musikidir. Bu mühim işte Maarif Vekâletimizin çok daha titiz davranması ve çok ehemmiyet vermesi icab eder kanaatindeyiz.

Aziz Çorlu

DENİZ

Alman - Rus harbinde Karadenizin stratejik ehemmiyeti

Ukrayna'nın merkezi Kief'in Almanlar tarafından zaptından ve bu şehrin şarkında vuku bulan büyük meydan muharebesinde Sovyet ordularının mağlûp edilmesinden sonra Alman taarruzunun Don sanayi havzasına ve Kafkasya'ya doğru istikamet alacağı tahmin edilmektedir.

Cenup cephesindeki Alman taarruzunun asıl hedefi Bakû petrolleri olduğuna göre Karadeniz her iki taraf için stratejik bir ehemmiyet arzetmektedir. Bu denizin şimal köşesindeki Odesa şehri bir ayı mütecaviz bir zamandanberi abloka altında olduğu halde denizden muvasalası kesilemediğinden sukut ettirilememiştir. Kezalik Kırım yarımadasına Alman fırkalarının (Prekop) berzahından yaptıkları şiddetli taarruzlara ve havadan paraşütçü indirmelerine rağmen Kırım'ın mukavemet etmesinde deniz yolunun Ruslara açık bulunması müessir olmaktadır.

Gerek Kırım ve gerek Odesa Kafkas havalisinden deniz tarikiyle getirilen kıtaat ve malzeme ile takviye edilebilmektedir. Kezalik bu nakliyatın bir kısmı da Karadenizin kulağı mesabesine olan Azak denizinden yapılmaktadır.

Her iki denizde de hâlen Rus donanması hâkim bir vaziyettedir. Nikolayef harp limanının Almanlar tarafından zaptedilmesile Rus donanması her ne kadar mühim bir üsten mahrum kalmış ise de Sivastopol üssü donanmanın ihtiyacını karşılıyacak bir durumdadır.

Sivastopol sukut ettiği takdirde Sovyet donanmasının (Novrosiski) veya Batuma iltica etmesi mümkün olursa da bu limanlarda gemilerin tamiratını ve levazım ikmalini yapacak bir tersane mevcud bulunmadığından bu hale düşen Rus donanmasının âkıbeti vahim olacaktır. Almanların Karadenizdeki Rus nakliyatını ve bu nakliyatı himaye eden harp gemilerini batırmak için hava kuvvetinden istifade etmekten başka çareleri yoktur. Fakat Alman hava kuvvetlerinin deniz hedeflerine taarruzları gündüz vukubulacağı cihetle geceleyin nakliyat düşmanın iz'acına maruz kalmaksızın yapılacaktır. Mesafenin kısalığı deniz nakliyatının bir gece zarfında yapılmasını mümkün kılmakta ise de gemiler bu bindirme ve indirme limanlarında düşman hava kuvvetleri tarafından yakalanarak hayli hasara uğratılmaktadır.

Kırımın Ruslar elinden çıkması halinde buraya yerleşecek Alman hava kuvvetlerinin Kafkas sahillerine kolayca akın yapması temin edilmiş olacağından bu sahile inhisar edecek Rus nakliyatının çok müşkül bir duruma düşeceği tabiîdir. Kırım yarımadasının merkezî vaziyette bulunması dolayısiyle Alman hava kuvvetleri Karadenizin her noktasına devamlı ve müessir taarruzlara imkân bulacaktır.

Alman istilâ ordularının Kafkasyaya doğru yapacağı taarruzda Şimalî Kafkasyada yapılması muhtemel İngiliz kıtaat ve malzeme nakliyatından bir kısmının Batum limanından sahili takiben şimalde (Toapse), (Soçi) ve (Novrosiski) limanlarına tevcih edilmesi beklenebilir. Bundan başka Kırımda Almanların fazla işgal kuvveti bulundurarak oraya bağlanmağa icbar edilmesi için Kafkas limanlarından Rus filosu himayesinde Kırıma gösteriş çıkarmaları tertiplemeleri de mümkündür. Kırımın Almanlar tarafından işgali Odesaya deniz yolunu tamamen kapamasa bile bu yolun emniyetini ciddî surette ihlâl eder. Bu sebeple bu yarımadanın zaptı Odesanın sukutunu hazırlıyacaktır.

Alman taarruzu Rostof üzerinden Kafkasya erazisine nüfuz ederek Karadenizin şark sahilindeki Sovyet limanlarının hinterlând ile irtibatı kesildikçe Rus donanması için son melce Batum limanıdır. Maamafih sahil şehirlerinin düşman taarruzuna karşı müdafaasında Rus donanmasının Leningradda olduğu gibi büyük tesiri olacağı şüphesizdir. Binaenaleyh bu donanma son Rus limanı işgal edilinceye kadar döğüşmek azim ve karariyle hareket etmek mecburiyetindedir. Şu halde Karadenizi Rus harp gemilerinden temizlemek imkânı ancak bu denizin kıyısındaki tekmil Rus limanlarını ele geçirmekle elde edilebilir. Bu takdirde bu gemilerin âkıbeti ya bitaraf devlet limanlarına iltica ederek enterne olmayı kabul ve yahut kendi kendisini batırmak suretiyle intihar olacaktır.

Şark cephesinin cenup harekât sahasında Almanların bilhassa (Don) havzasiyle Kafkasyaya taarruzları mevzuu bahsolduğu bu sıralarda Karadenizde nakliyat yapamayışları büyük bir noksan teşkil ettiği gibi bu denizde Rus nakliyatını menedecek veya hiç olmazsa iz'aç edecek nisbette denizaltı gemilerine ve hücum botlarına da malik bulunmayışları bütün yükü ordunun omuzlarına yüklemektedir. Maamafih mutaarrız ordunun Kafkas kapılarına gelmesi ve Kırımı işgal etmesi halinde Sovyet dananması dar bir mıntakaya sıkıştırılacağından bu vaziyet karşısında deniz kuvveti yokluğunun telâfisi hava kuvvetiyle mümkün olacaktır.

Diğer taraftan bu denizde bulunan 30 dan fazla Rus denizaltı gemisi karşılarında düşman bulamadıklarından muattal kalmıştır.

Hulâsa; Sovyetlerin Karadeniz donanmasını uzun zamandanberi takviyeye matuf emek ve gayretleri, bu donanmanın bugünkü hayat memat mücadelesinde mahalline masruf fedakârlık yapacak meydan ve fırsat bulamamasından boşa çıkmaktadır.

Maamafih Rus donanmasının mahsur kalmasına Karadenizin Baltık denizi gibi kapalı bulunması başlıca âmil olmaktadır. **A. B.**

KÜÇÜK HABERLER

★ Çatalcalı Mehmed adında yetmiş sekiz yaşlarında bir adam dün Aksaray durak yerinde tramvaydan inmek isterken biletçinin zili çekmesi üzerine tramvay birdenbire hareket etmiş ve Mehmed düşüp başından ve muhtelif yerlerinden tehlikeli surette yaralanmıştır.

Mehmed baygın bir halde hastaneye kaldırılmış, kazaya sebebiyet vermek suçundan maznunen tramvay biletçisi hakkında tahkikata girişilmiştir.

★ Kadıköyde Çiftehavuzlar civarında bir evin duvarını boyayan Dursun Ali adında biri, muvazenesini kaybederek altı metre yükseklikten düşüp yaralanmıştır. Yaralı Haydarpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

★ Bedriye adında altmış yaşlarında bir kadın, dün Köprü üstünde tramvaya binmek isterken düşmüş, muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Bedriye Beyoğlu hastanesine kaldırılarak kazanın tahkikatına başlanmıştır.

★ Kadıköy Söğütlüçeşme sahasında istimlâk işlerine devam olunmaktadır. Bu sahanın istimlâki için 24 bin lira sarfolunacaktır.

★ İstanbul Müddelumumiliğinden: Açık bulunan İstanbul Adliyesi bin kuruş maaşlı zabıt kâtipliklerine Memurin kanununun 4 üncü maddesinde yazılı şartları haiz ve daktilo ile yazı yazmasını bilenler arasında müsabaka imtihanı yapılarak münasipleri alınacağından, isteklilerin imtihan günü olan 31 birinciteşrin 941 cuma günü saat 10 buçuktan bir gün evveline kadar bir dilekçe ile Adliye encümeni reisliğine müracaatları.

★ İstanbul Müddelumumiliğinden: Açık bulunan İstanbul Adliyesi bin kuruş maaşlı piyade mübaşirliklerine ortamektep mezunu olanlar arasında müsabaka imtihanı yapılarak münasibi alınacağından, isteklilerin Memurin kanununun 4 üncü maddesinde yazılı belgeleri hâmilen imtihan günü olan 31 birinciteşrin 941 cuma günü saat 14 buçuktan bir gün evveline kadar bir dilekçe ile Adliye encümeni reisliğine müracaatları.

Konyada büyük güreş müsabakaları

Konya (Akşam) — Meşhur pehlivanlarımızdan Kara Ali, Mülâyım, Hüseyin Kasım, Gönenli Hamdi ve Edirneli Süleyman'ın iştirakile Kızılay menfaatine eski İdman Yurdu stadında iddialı Amerikan serbes güreş müsabakaları yapılmıştır. Müsabaka, stadı dolduran binlerce seyirci tarafından heyecanla takip edilmiştir.

Istanbulun kurtuluşu

Dün candan tezahüratla kutlandı

Dünkü geçit resminde kara ve deniz kıtaları

İstanbulun kurtuluşunun 18 inci yıldönümü dün büyük seviçle kutlanmıştır. Merasime iştirak edecek askerî kıtalar ve mektepliler Sultanahmed meydanında toplanmışlar, saat onda 21 pare top atılarak merasime başlanmıştır. İptida bizi bugüne kavuşturan şehitlerimiz için bir dakika ihtiram vaziyetinde durulmuştur. Bunda nsonra önde müzika olduğu halde Galata köprüsü, Şişhane yokuşu, İstiklâl caddesi yolile Taksime gelinmiştir.

Burada Vali ve Belediye reisi, Örfi İdare ve İstanbul kumandanları askeri teftiş etmiş, müteakiben İstiklâl marşı çalınarak şeref direğine bayrak çekilmiştir. Bundan sonra âbideye çelenkler konmuş, şehir namına Beyoğlu Halkevi reisi B. Ekrem Tur, gençlik namına Selâhaddin Karayavuz tarafından nutuklar söylenmiştir. Müteakiben kıtaat, mektepliler, izciler tarafından geçit resmi yapılmıştır.

Dün akşam Vali ve Belediye reisi Doktor Lütfi Kırdar tarafından Taksim gazinosunda ordu şerefine bir ziyafet verilmiş, gece Halkevlerinde merasim yapılmıştır.

Bir çocuk otomobil altında kaldı, hiç bir yara almadan kurtuldu

Yedikule civarında oturan Ahmed dün Giray adında dört yaşındaki çocuğu ile Çarşıkapı caddesinden geçerken birdenbire karşılarına bir otomobil çıkmış ve kaçmalarına vakit kalmadan otomobil çocuğa çarpıp uvarlamıştır. Hızla giden otomobil küçük Girayın üzerinden geçmiş, babası ve etrafta bulunanlar çocuğun parçalandığını zannederek telâşla koşmuşlarsa da, otomobil geçtikten sonra çocuğun hiçbir yerinden ufak bir yara almadığını bile görmüşlerdir.

İyi bir tesadüf eseri olarak küçük Giray otomoblin tekerleklerinin tam ortasına düşmüş ve otomobil hiçbir yerine dokunmadan üzerinden geçmiştir. Bu düşmeden mütevellid korku ile bayılan Giray tedavi altına alınmıştır.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Karanlıktaki kadın

«Evet, bu benim ilk maceramdı. Yabancı bir kadınla ilk defa olarak gezmeğe gidecektim. Şunu da hemen ilâve edeyim ki yaşım henüz yirmiyi ya bulmuş, ya bulmamıştı. Sevgilim benden bir iki yaş büyük, genç bir kadındı. Zeki idi. Fettan ve çenebazdı. Yalnız fazla korkuyordu. «Ya bir gören olursa!..» diye kendi kendini yiyordu.

Hiç unutmam, onunla Beyoğlunda bir pastacıda buluşmuştuk. Sabahat burayı pek fazla kalabalık buldu. Oturduğ yerde bir türlü rahat edemiyordu. Nihayet kulağıma eğilerek:

— Haydi bir sinemaya gidelim. Karanlıkta kimse bize dikkat etmez, dedi.

Cebimdeki paraların zihnimde bir hesabını yaptım. Yetişirdi de artardı bile... Yalnız ona loca değil, ancak hususi mevki koltuk ikram edebilirdim.

Netekim bir sinemadan içeri daldık. Aksi gibi sinema da tenha değildi. Fakat filim başlamak üzere... Sabahat gene heyecan içinde idi. Her taraf kararınca onun yanımda derin bir nefes aldığını hissettim. Artık mütecessis gözler bizi göremezdi. Kulağıma doğru eğilmiştim. Mümkün olduğu kadar çeneme kuvvet vererek ona neler de neler anlatmıyordum. İlk aşklarında birçok erkekler pek palavracı olurlarmış. Bunu bir yerde okumuştum. Ben de işte öyle idim. Habire atıyordum.

Bir aralık karanlıkta bir gürültü oldu. Bir kadın gölesi geldi, tâ benim yanıma oturdu. Neşemiz kaçmıştı. Sabahate:

— İstersen yerimizi değiştirelim... dedim.

Lâkin sinema salonu doldukça dolmuştu. Hiç de öyle münasip bir yer yoktu. Kalkıp sinemadan da çıksak nereye gideceğiz?

Çaresiz oturacaktık. Yalnız daha temkinli olmak şartile...

Sabahat:

— Evet.. diyordu, çok becerikssiz şeymişsiniz... Gidecek başka yer düşünemediniz mi?.. Bizi kimsenin göremiyeceği daha tenha bir yer?...

Sesimi çıkarmadım. Lâkin sevgilim iğne üstünde oturmuş gibi:

— Eyvahlar olsun, ya yanımızdaki kadın bir tanıdık ise?.. diye mırıldanıp duruyordu.

Ben bir kahraman tavrı ile:

— Canım merak etmeyiniz... Ne olur? İcab ederse aramızdaki macerayı göğsümüzü gere gere anlatabiliriz... diyordum.

İki filim gösteriliyordu. Nihayet bunlardan biri bitti. Elektrikler yandı. Salon aydınlanınca yanımdaki kadına baktım... Aman yarabbi!... Kimdi bu biliyor musunuz?.. Teyzem!.. Küçük teyzem!.. Aile içinde alaycılığı, muzipliği ile meşhur teyzem!... Eyvahlar olsun mahvolmuştum. Çünkü teyzemin en büyük zevki en büyük eğlencesi benimle alay etmekti. Üstelik kendisinden pek ziyade korkardım. Hem sever, hem sayardım. Çünkü annem kadar bana emeği vardı. O da beni dehşetli severdi amma takılmaktan kendini alamazdı.

Kendisile göz göze gelince, o:

— Hay Allah cezanı kaldırsın!.. dedi, babandan: «Kitap lâzım, mektebe gideceğim..» diye iki lirayı alıp buraya geldin ha... Tuu sana... Senin mektebin burası mı?. Demez mi?

Hakikaten o gün babamdan «kitap alacağım!» diyerek iki lira koparmıştım. Lâkin bu teyzemin kırdığı pot, devirdiği çam olacak şey mi idi?. Her halde yanımdaki kadını görmemişti. Yahut benim onunla birlikte sinemaya geldiğime ihtimal vermiyordu.

Yerimde kızarıp bozardığımı görünce, teyzem:

— Haydi, dedi, al şundan birkaç tane de ye...

Böyle söyliyerek elindeki küçük kese kâğıdını bana uzatmıştı. Bunun içinde kabak çekirdeği ile leblebi vardı. Neden bilmem? Sevgilimin yanında bunlardan yemek bana ayıpmış gibi geldi. Sonra yediğim şeyden tabii Sabahate de vermem lâzımdı. Halbuki teyzemin yanında bunu nasıl yapabilirdim. İşte o zamanlar böyle düşünerek teyzeme:

— Teşekkür ederim, dedim, sevmem... Yemem!.

Teyzem istihfafla yüzüme bakarak:

— Ah sevsinler!... Yemezmiş!.., Yarım avuç leblebi için kardeşinle gırtlak gırtlağa geldiğini, karpuz kavun çekirdiklerini çıtır çıtır kırıp yediğini unuttun galiba... Al diyorum şunlardan...

Yerlerin dibine geçmiştim. Hüngür hüngür ağlıyacaktım. Teyzem bir aralık:

— Hem ben senin müthiş kabahatlarını işittim!.. dedi.

Yüreğim ağzıma geldi. Acaba daha neler yumurtlıyacaktı? Bu müthiş kabahat ne idi?

Teyzem yüzüme dik dik bakarak:

— Sen karşıki apartımanda oturan terzi kızlarına uzaktan işaret ediyormuşsun!..

Can havlile:

— Aman teyzeciğim!... dedim.

O devam etti:

— İnkâr etme hınzır... Daha geçen gün kapıcı görmüş... Yüreğini tutup kafanı iki yana sallıyormuşsun...

— Vallahi yanlış teyzeciğim... İftira...

— Sus... Kapa çeneni... Hem suçlu, hem güçlü!... Baban duysa senin ağzını kulaklarına kadar yırtar. Seni pas gibi ayırır.. Ay annene söyledim. Zavallı kadın sana toz kondurmuyor.

— Benim oğlumun ağzı süt kokuyor... O karşıdaki kızlar ona gülüyorlar... demez mi?.. Ne saf kadın!. Acaba sana bakacak kadar budala kız var mıdır?.. Senin gibi koca ahmağa uyacak kadın olsa olsa delidir.

— Teyze... Rica ederim!...

— Ah şuna da bakın hele... Kendisini erkek yerine de koyuyor... Tırnaklarımı kazısam diplerinden sana alıd birşeyler çıkar... Dur bakalım hele... Mektebini bitir... Bak bu sene sınıfta kaldın.

Heyecandan nefesim kesiliyordu. Bereket ki salon yeniden kararıdı. İkinci filim başladı. Bundan istifade ederek Sabahate eğilip birkaç söz söylemeğe kalktım. Lâkin teyzem seslendi:

— Ne o?... Karanlıkta kendi kendine mi konuşuyorsun? İşte bu mükemmel... Tevekkelli eniştem «bu çocukta hiç akıl yok!» demezdi. Meğer doğru imiş... A budala karanlıkta kendi kendine söyleneceğine filmi seyretsene...» demez mi?

Artık Sabahatın canına «tak!» demiş olacaktı. Hızla yanımdan kalktı. Salondan çıktı...»

Hamdi hikâyesinin burasına gelince bir sigara yaktı ve ilâve etti:

— İşte böyle... Bir daha da ilk sevgilimi hiç bir yerde görmedim!...

Hikmet Feridun Es

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 kuruş	2700 kuruş
6 Aylık	750 »	1450 »
3 Aylık	400 »	800 »
1 Aylık	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği: 3600. altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız: Başmuharrir: 20565 Yazı işleri: 20765 — İdare 20681 Müdür: 20497

Ramazan 15 — Hızır 155

	S.	İm.	Gü.	Öğ.	İkl.	Ak.	Yat.
E.	10,42	12,19	6,19	9,32	12,00	1,30	
Va.	4,25	6,03	12,02	15,15	17,42	19,14	

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokağı No. 13

Şehir Tiyatrosu Temsilleri

Kibarlık Budalası

İstanbul Şehir tiyatrosu komedya kısmında Molière'in «Le Bourgeois Gentilhomme», Türkçesi: «Asilzade esnaf» eseri temsil ediliyor: Ben kibarlık budalasını seyrediyorum.

Bir kız var, ince, uzun, zarif gibi görünen, kalın dudaklı, ince kemikli, kalp tenli bir kız. Bu kız figüranlar arasındadır, alt kalın dudağını koyu, üst ince dudağını açık koyu kırmızı renge boyamış; sapsarı görünen saçlarını kıvır kıvır buklelemiş, üstüne uydurulmak istenen elbiseyi kuşanmış, belki de yerinde, zamanında, sırasında fıldır fıldır döndürdüğü gözlerini afal afal açarak etrafına bakıyor, hayır seyircilerin oturdukları yerlere değil, sahneye, sahnede kendi bulunduğu yere, o yerdekilere açıyor; bir şeyler anlamak, bir şeyler sezmek, bir şeyler öğrenmek istiyor; sonra cayıyor, kalın alt dudağı inceliyor, ince üst dudağı kalınlaşıyor, omuzlarındaki bir yanı bal, bir yanı yağ kavanozunu andıran çukurları doldurmak, kapatmak istiyormuş gibi adaleleri ni şişirip kemiklerini silkeliyor: Onun için, hakiki istekten ziyade zaruretten baş vurup çıktığı bu sahne bir takım sersemlerin, şaklabanlıktan başka bir şey bilmiyenlerin sığınağıdır...

Kendi kendine bu hükmü veren kız artık lâkaydır, etrafındakilerle de ilgisi kalmamıştır; hem yaptığı, ona yaptırdıkları şey nedir ki?... Yemek yenen bir sofranın etrafında musikinin ahengine uyarak dönecek, bir davetlinin arkasında duracak, tek kelime söylemiyecek, sesini duyuramıyacak, konuşmıyacak, şakalaşamıyacak, hissiyatını belli edemiyecek... Adam sen de!... Bunu kim olsa yapar...

A çocuğum, bunu kim olsa yapamaz, nasıl ki, sen de yapamadın... Sana vazife diye verilen şeyleri başaramadın da, «hissiyatını belli edemiyecek olduktan sonra ne diye sahneye çıktım?» üzüntüsü ile kıvrandığını bal gibi ortaya koydun, yalnız ve yalnız hissiyatını belli ettin: Ben bu işten hiç bir şey anlamıyorum, anlıyamıyorum, anlıyamıyacağım deyip durdun; evza ve etvarın hep bunu, yalnız bunu söyledi... Halbuki sen...

Hayır kızım, halbuki sen değil, ben: «Asilzade esnaftan, yani mütercimin hatasına kapılarak: Kibarlık budalasından bahsedecektim: Evet!

***

Evet, ne demiştim: Kibarlık budalasını seyrediyorum.

Evvel zaman içinde Fransada, manifaturacılık yaparak çok zengin olan bir bay Jurden ve bu bayın bir tek derdi varmış: Yüksek tabaka ile düşüp kalkmak, asilzadelerin çevresine girmek... 14 üncü Louis'in hüküm sürdüğü bir devirde bu kolay bir iş değil. Giyinmesini, oturup kalkmasını, kadınları selâmlayıp saygı göstermesini, kılıç kullanıp düello etmesini bilmek, nesirden nazmı ayırd etmek, felsefeden dem vurmak, musikiden anlamak elzem.

Esnaftan biri bunlardan anlar mı ya?... Anlıyanı belki vardır, fakat anlamıyanı mutlaka zenginim, param, çok param var diye mutlaka anlamak, mutlaka asilzade olmak isterse günlünç olur, çünkü asilzadeler arasında da öylesine esnaflar vardır ki, malın gözüdürler, kendilerini, şu veya bu sebepten faka bastırmak istiyenleri uzun atlatırlar.

İşte bay Jurden esnaflıktan asilzade olan bir gülünçtür ve bu asilzade Dorant'ın, ahçısının, kendisine damad olmak istiyen esnaftan Kleont'un kurduğu tuzağa düşer.

Oyunun sonunu sormayın: Herkes erer muradına, biz çıkarız kerevetine!...

***

Molière bu komedyayı 14 üncü Louis'in emri ile 1670 de yazdı. Bir sene evvel Girid harbinde Venediklilerin yardımına koşan Fransızlar mağlûp olmuşlar, ada Türklerin eline geçmişti. 14 üncü Louis, 4 üncü Mehmed'e, daha doğrusu Köprülü Mehmed'e ateş püskürüyordu. Fransız elçisi De la Haye Fransa krallığı ile Osmanlı imparatorluğunun arasını bulmağa çalıştı, maddeten yardım ederek Süleyman efendiyi Parise gönderdi, bu zat 4 üncü Muradın çok eski Türk - Fransız dostluğundan bahseden bir mektubunu hamil olmasına rağmen Fransada kötü bir tesir bıraktı, çünkü milletinin kudretine güveniyor, tok konuşuyordu.

Fransa az kalsın Osmanlı imparatorluğuna harp açacaktı, Colbert işe karıştı, Nointel markisi İstanbula elçi gönderildi: Maksad kapitülâsyonların yenilenmesini temin etmekti. İstanbulda Nointel çalışırken Pariste de Türklere hoş görünmek lâzımdı. Colbert'in tavsiyesi ile 14 üncü Louis Molière, içinde Türkler bulunan bir komedya yazmasını emretti. Molière Osmanlı imparatorluğuna kralın emri ile müstehzi kavuk sallarken, o devrin karakteri ile örf ve âdetlerini bir çırpıda gözlerin önüne serdi: Sonradan görmüş ile dolandırıcı asilzadeyi karşılaştırdı.

***

Asalet budalası olan M. Jurden ne kadar «Kibarlık budalası» değilse, kılık kıyafet değiştiren Cléonte de o kadar Kaf dağı padişahının oğlu değil, Osmanlı imparatorluğunun veliahdidir. Tercümede hem tarihi hem de Molière'i tahrif etmenin mânasını anlıyamadım.

Temsili anladım: Eser mağşuş bir üslûpla sahneye konmuştu. Bu üslûp eserin tercüme yanlışları kadar yanlış değildir, ancak noksandır. Büyük bir orkestra ile, hiç değilse yarı operet veya sözün tam eski mânasiyle vodvil tarzında oynanmalıydı. İmkân bulunmadığı için olacak, elinden geldiği kadar şarkılı ve çalgılı temsil edildi ve Molière'e, Ahmed Vefik paşa ile Müsahipzade Celâl çeşnisi karıştırılmıştı. Bugün nasıl Ahmed Vefik paşa ile Müsahipzadeyi tam üslûp ile temsil etmek kabil değilse, tam mânasiyle Molière'i temsil etmek de çok güçtür, meğer ki Muhsin Ertuğrul dram kısmında bu yükü üzerine alsın. Fakat ben de olsam «Kibarlık budalası» nı omuzlarıma yüklemezdim.

***

Geriye ne kaldı? Sanatkârları medhetmek. Hâzım ile İ. Galip Arcan alaturka, Vasfi Zobu alaturka mı, Bedia alafranga mı rol yaptılar. Ben gençlerden yana, yani Molière'den yanayım: Musiki öğretmeni Necdet Mahfi Ayral, eskrim öğretmeni Müfid Kiper; biraz mübalâğalı olmasına rağmen; dans öğretmeni Refik Arduman, Molière'in kahramanları idiler.

Le Bourgeois Gentilhomme dahil olmak üzere Molière'i tercüme etmeliyiz.

Selâmi Izzet Sedes

Harbiyedeki otomobil kazası

Harbiyede iki fakülte talebesinin ölümile neticelenen otomobil kazasının muhakemesine dün ikinci ağırceza mahkemesinde devam edilmiş, müddeiumumî iddianamesini okuyarak, sarhoşlukla ölüme sebebiyet vermek suçundan dolayı şoförün, Türk ceza kanununun 455 inci maddesinin ikinci fıkrasına tevfikan cezalandırılmasını ve o gün Koordinasyon kararı mucibince çift plâka numaralı otomobillerin takside çalışması icab ederken, şoför Hasan Fuad buna muhalif olarak tek plâka numaralı otomobilini taksiye çıkardığından, bu suçtan dolayı da Milli korunma kanununun 36 ve 54 üncü maddelerine tevfikan tecziyesini istemiştir. Maznunun müdafaasını hazırlaması için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

KONUŞAN MUMYALAR

Tefrika No. 80 Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

Halil Kahhar definenin çıkacağından emin olduğu için seviniyordu. Halil, Mısırda rakipleri bulunan müneccimlerin şerrinden kurtulmak için padişahın maiyetinde İstanbula gitmek istiyordu. Halil Kahhar, İstanbulun yedi tepe üzerinde kurulmuş bir şehir olduğunu biliyordu.

— İstanbula gidersem, bu tepelerden birinde padişahın yardımile bir rasat kulesi yapar, meçhul yıldızları keşfe çalışırım.

Diyordu. Yunus paşa, Halile soruyordu:

— Hazinenin çıkacağından emin misin?

— Evet.. o kadar eminim ki.. çıkmazsa, cezama razıyım.

— Bu hazineyi mezara elinle koymuş gibi konuşuyorsun! Sana bu itimadı kim verdi? Bu hazinenin şimdiye kadar başkaları tarafından çıkarılmadığını nerden biliyorsun?

— Burada günlerce tedkikat yaptım.. ve elli asırdanberi bu mezarlara el uzatılmadığını öğrendim. Vaktile eski mabudların biribirile kavgaya tutuşmaları yüzünden, buralarda tufana benzeyen müthiş kasırgalar esmiş.. ve bu mezar kum tabakaları altında kalmış. Bu yüzden mezarın yeri kaybolmuş. Onu ben yıldızlar vasıtasile keşfettim. Burada çok kuvvetli bir maden cazibesi vardır. Yere koyduğum âletler burada kuma gömülüyor. Buluşlarımda yanılmadığımdan eminim.

İki buçuk metre kadar, gösterilen yeri kazdılar.

Bu sırada birçok mezar taşları, küçük lâhdler meydana çıkmıştı. Fakat, bunların içinde veya yanında altına benzer birşey görülmüyordu.

Yunus paşa ümidsizliğe düşmüştü.

Padişah:

— Son mezarlar bulununcaya kadar bekliyeceğim.

Diyordu.

Şahin bir aralık müneccim Halil Kahharın yanına sokuldu:

— Seyit! Henüz birşey çıkmadı. Padişah yanında mahcup olursam, bir daha kimse yüzüme bakmaz.

Padişah da meraka düşmüştü:

— Şu fellâhı çağırın buraya, diye seslendi.

Müneccim Halili padişahın yanına götürdüler.

Selim kumların üstüne bağdaş kurup oturmuştu. Halil Kahhara:

— Haniya, dedi, hâlâ bir şey çıkmadı meydana? Daha ne kadar kazacaklar?...

Kahhar yere eğildi.. kumun üstüne parmağile birşeyler çizdi.. sonra padişahın yüzüne bakarak:

— Mezarları tufandan sonra kum örtmüş, dedi; şimdi neredeyse görünecekler. Tam üzerini kazıyorlar...

Yavuzun itimadı zayıflamıştı. Bu kazıdan birşey çıkacağını ummuyordu.

— Mezarları meydana çıkarsak da bir iş gördük demektir.

Diye söyleniyordu.

Şahin mezarın başından ayrılmıyordu.

O gece ayın tam on dördüne raslamıştı. Biraz sonra mehtap doğacak, ve kum sahrası tatlı bir serap içinde kalacaktı.

Kahharın dedikleri çıkıyordu.

Kazılan çukurun içinde çalışanlardan biri yüksek sesle bağırdı:

— Altın küp meydana çıktı.. müjdeler olsun.

Selim, Yunus paşa ile beraber çukurun başına geldi.

Padişah birdenbire neşelendi:

— Haydi, çıkarın yukarıya ne bulduysa...

İşçiler ilk rasladıkları bir adam boyuna yakın kalın toprak küpü bin müşkülâtla yukarıya çıkardılar.

Küpün bir kenarı, vurulan bir kazma darbesiyle delinmişti. Altınlar bu delikten dökülüyordu.

Altın küpü meydana çıkarı çıkmaz, Halil Kahhar, padişahın yanına koştu.. dizine eğilerek öptü:

— Yıldızlarım beni hiç bir zaman aldatmadılar padişahım! Küpler çift olacak. Öteki küpün çıkarılmasını da ferman buyurunuz.

Selim küpün ağzını açtı.. içine baktı.

Altın küpü ağzına kadar doluydu.

— Demek ki Firavun Mikerinus bütün hazinesini mezarına gömdürmüş.. Mısırlıların niçin sefalet ve yoksulluk içinde yaşadıklarının sebebi şimdi anlaşılıyor. Her hükümdar kendi servetini ve hazinesini mezara gömecek olursa, o millet elbette sefalete düşer.

Müneccim Kahhar'a döndü:

— Sözümde duruyorum. Seni sarayıma müneccim başı olarak alıyorum. Hele bir gayret daha göster de şu ikinci küpü de meydana çıkarsınlar.

Halil Kahhar tekrar yere eğildi. kumun üstünde bir takım çizgiler çizdi.. bir şeyler okudu:

— Bu küpün eşi de ayni yerde gömülüdür, padişahım! Sağ taraftan kazmağa devam etsinler.

Padişah kazıcılara emretti.

Mezarı tekrar kazmağa başladılar.

Şahin sevincinden çıldırıyordu. Padişah yanında mahçup olmadığına seviniyordu.

Mezarı kazmağa devam ederken, padişah büyük küpten çıkan Firavunun altınlarını torbalara doldurtup atlara yükletiyordu. Bu işe Yunus paşa nezaret ediyordu.

Veziriâzamın neşesi yerine gelmişti. O artık:

— Padişah bu serveti aldıktan sonra Mısırda durmaz. Hemen İstanbula döneriz, diyordu.

Yunus paşa, Hayre Bayın iğfalâtına iyice kapılmıştı.

Hayre Bay her gün Yunus paşaya:

— A devletlim, bu sıcak ve hastalıklı memlekette daha ne zamana kadar kalacaksınız! Sıcaklar bastırdı. Bu iklimin havasına İstanbulda yaşıyanlar alışamazlar.. hastalanırlar. Kulunuz en ziyade padişahın ve efendimizin sıhhatinden endişe ediyorum. Ya maazallah burada hastalanıp kalırsanız.. çoluk çocuğunuza hasret gideceksiniz!

Diyordu. Yunus paşa evhamlı bir adamdı. Her gün tekrarlanan bu sözlerin tesiri altında kalmamasına imkân yoktu. Firavunun altınları meydana çıkınca:

— Hele şükür, bize yol göründü.

Diyerek sevinmişti. Yunus paşaya göre ikinci küp meydana çıkmasile ehemmiyeti yoktu. Mikerinusun bir küplük hazinesi ülkeler satın aldırtacak kadar büyük ve zengindi. O tarihte hiç bir devletin hazinesinde bu kadar altın mevcud değildi.

***

Firavunun tılsımlı mücevherleri

Altın küpünün eşini bulmak işi yatsı ezanına kadar uzamıştı. Padişah sabırsızlanıyordu.

Yunus paşa — altınlar bulundu diye — ikinci küpün çıkıp çıkmamasını düşünmüyordu.

Selim:

— Bu paranın bir kısmını Mısıra sarfedeceğim.

Demişti. Yunus paşa padişahın bu fikrini musip görmemiş ve:

— Bunca zahmetten sonra elde edilen bu definenin mahalli sarfı ancak İstanbul olabilir diye düşünüyorum, şevketlim!

Gibi sözlerle padişahın zihnini çelmeğe, altınları İstanbula götürmeğe teşvik etmişti.

Veziriâzamla padişah kum üstünde oturarak böylece mübahasaya dalmışken, ameleden biri bağırmağa başladı:

— Müjdeler olsun.. ikinci küp de meydana çıktı.

Selim hemen yerinden fırlayıp çukurun başına geldi.

Açılan hufreler hayli derinleşmişti. Gece karanlığında bulunan küp iyice görünmüyordu. Fakat çukur içinde çalışan amele aradığını bulmuştu. Küpün ağzı sımsıkı kapalıydı.

İkinci küpü de mezardan yukarıya çıkardılar.

(Arkası var)

EY KADER!

Aşk ve macera romanı

Tefrika No. 46 Nakleden: (Vâ - Nû)

Yazıhanesinde yalnız kalan Cevdet, başını iki elleri arasına aldı, derin düşünceye daldı:

— Zavallı Meliha! Çehresi solmuş, gözleri morarmış. Bedbaht belki de hastadır. Sözleri elem ve hararetli dudaklarından dökülürken, tabiî Refet de görmüş olduğu fakir muharririn hayali de gözlerinin önünde dolaşıyordu.

— Bu fakir muharrir, Rukiye hanımın oğlu Rüsuhi mi, değil mi?... Bunu nasıl anlayabilirim?

Cevdet bunu nasıl anlıyacağını düşünürken, Karacabeyde tanışmış olduğu yüzbaşı Ragıb aklına geldi. Derhal kalemi eline alarak ona şu mektubu yazdı:

Sayın yüzbaşım!

Beni İstanbulda ziyarete geleceğinizi vadettiniz. Bu ziyareti tacil etmenizi rica ederim. En yakın bir zamanda buraya gelirseniz, bana cidden büyük bir hizmet ifa etmiş olacaksınız. Bir kaç güne kadar muhakkak sizi beklerim. Sonsuz hürmet ve teşekkürlerimi sunarım.

İmza: Cevdet

***

Karanlık basmıştı. Beşiktaş sırtındaki dar bir evin üst kat pencerelerinde zayıf bir lâmba ziyası ışıldıyordu. Bu dört katlı ve harapça bir evdi. Meliha ile hemşiresi Galibe, bu evin en üst katında iki odada oturuyorlardı. Odalardan biri, yatak odası, diğeri hem mutfak, hem yemek ve çalışma odası vazifesini görüyordu. Bu üst katın tavanı, el uzatılsa değecek kadar basıktı. İşte bu odada 16 - 17 yaşında kadar tahmin edilen zayıf, solgun yüzlü, hal ve tavırları çok zarif bir kız, etrafa hafif bir ışık saçan bir petrol lâmbasının önünde oturarak yastık üzerine yağlı boya resim yapmağa uğraşıyordu. Bu, Melihanın küçük kız kardeşi Galibe idi.

Lâmbasının hafif ziyası, yastık üzerine eğilmiş bulunan genç kızın dağınık saçlarına aksettikçe, altın hareli lâtif bir manzara teşkil ediyordu. Genç kızın profili, yüzünde görünen mihnet ve ıztırap izlerine rağmen pek cazip ve çekici idi.

Heyeti umumiyesi itibarile, lâtif, mavi bakışlı, tatlı ve cazip çehreli, nahif ve zayıf vücutlü bir kız olan Galibe, bir aralık başını, işinden kaldırarak duvarda asılı duran saate bakarken, oda kapısında duyduğu hafif darbelere kulak kabarttı.

Dışarıdan bir erkek sesi:

— Galibe hanım, içeri girebilir miyim? diye soruyordu.

Galibenin çehresinde neşeli bir kırmızılık peyda oldu ve tatlı bir sesle cevap verdi:

— Buyursunlar efendim, sormağa lüzum var mı?

Galibe bu cevabı verirken, yerinden kalktı, ve anahtarı çevirerek içeriden kilitlemiş olduğu kapıyı açtı. Gelen, Rüsuhi idi. Genç kızın kapıyı içeriden kilitlemiş olduğunu görünce:

—Bu ne ihtiyat Galibe hanım? Odanızı âdeta müstahkem bir kaleye çevirmişsiniz. Bilirsiniz ki, bu evde oturan insalnar hep namuslu ve dürüst kimselerdir diyerek lâtife etti.

Filhakika birinci katta aile babası, fakir bir lise öğretmeni, ikincisinde tıbbiyeden yeni çıkmış istikbali parlak görünen genç bir doktor, üçüncü katta emekli bir resim muallimi oturuyordu.

Galibe yastıklar üzerine yağlıboya resim yapmasını, resim öğretmeninin teşvik ve irşatlarına borçlu bulunuyordu. Genç kız; bu ihtiyar ressama derin bir sanat ve şükran hissi besliyordu. Üçüncü katın bir odasını da muharrir Rüsuhi işgal ediyordu. Üçüncü katta bulunan diğer bir odada ev sahibi olan bir taşralı, oturuyordu. Bu taşralı adam, evde hiç görünmüyor, nadiren odasına uğruyordu.

Evi kat kat, oda oda kiralayan ve kendisine körükörüne sadık olan kapıcı Fatma hanım idare ediyordu. Kiracılardan aylıkları toplayan ve mal sahibine teslim eden bu ihtiyar kadındı. Kiracılardan hiç biri ev sahibinin ismini bilmiyor ve kendisini tanımıyordu.

Rüsuhi içeriye girince, odada mevcut üç hasır iskemleden birine oturdu ve genç kızın işlemekte bulunduğu yastığı tetkik ederek:

— Çok güzel çok güzel dedi. Yalnız renkleri biraz daha koyu yaparsanız manzara daha canlı ve cazip olacak. Bu tavsiyeme kızmazsınız değil mi?

— Ne münasebet efendim, bilâkis bu işaretinize ve tavsiyenize teşekkür ederim.

Rüsuhi:

— Ben de sizi gördüğüme çok memnun oldum. Fakat çok kalmıyacağım. Biraz acele işim var. Fakat sizi ziyaretimin sebebini izah etmeden gitmiyeceğim, dedi ve elini çantasına götürerek içinden üç lira çıkarıp masanın üzerine bıraktı:

— Geçen gün bana vermiş olduğunuz işlemeli yelpazeyi sattım. Bedelini getirdim

Genç kız, Rüsuhiye şüphe ve samimiyet dolu bir nazarla baktı:

— Zannedersem gene beni aldatıyorsunuz.

— Vallahi değil billâhi değil.

— Söylediğiniz gerçek mi?

— Bundan şüphe mi ediyorsunuz?

— Ben ise, geçen kânunusanideki oyunu tekrar bana oynamak istediğinizden şüphelendim.

— Bu nasıl söz efendim?

— Hatırlarsınız, hiç bir kimseye satamamış olduğum işlemeli pembe bir yelpazeyi size vermiştim.

— Rica ederim, bu bahsi tazelemeyiniz.

— Evet, bana o yelpazenin enfes bir şey olduğunu ve bunu memnuniyetle satın alabilecek bir meraklısı bulunacağını söylemiştiniz. Yelpazeyi aldınız, iki gün sonra da bedelini getirdiniz.

— Rica ederim, siz üzülmeyiniz, ben mabadini söyliyeyim. Hanım hemşireniz, bir gün ansızın odama girmiş, ve size sattığımı söylemiş olduğum yelpazeyi, bir köşede darma dağın bir vaziyette bulunan kâğıdlarım arasında görmüş değil mi? Maamafih yemin ederim ki, o yelpazeyi sattım. Size yaptığım yegâne iyilik, satmazdan evvel bedelini size getirip vermiş olmaklığımdır.

— Ne kadar iyi kalbli bir zatsınız Rüsuhi bey.

Filhakika, Rüsuhi, milyoner olmamakla beraber, âlicenap bir insandı. Bir sadakanın kıymeti, verilen meblâğın çokluğunda değil, onu veren adamın cömertliğindedir.

(Arkası var)

Günlük Borsa

6 Birinciteşrin 1941

	L. K.
% 7,5 933 Türk borcu I II III	21,90
» » 1938 ikramiyeli	19,65
» » 1933 İkramiyeli Ergani	20,60
» 7 1934 Sivas-Erzurum 1	20,30
» » 1934 Sivas-Erzurum 2-7	20,40
» 2 1932 Hazine bonoları	56,25
» » 1935 Hazine bonoları	16.50
» » 1938 Hazine bonoları	26.50
A. Demiryolu tahvili I - II	46,50
A. Demiryolları tahvili III	47,25
A. Demiryolu mümessil senet	44,75
T C Merkez bankası	124,50
T. İş bankası nama muharrer	11,90
T. İş bankası (hamile ait)	12,25
T. İş bankası mümessil his.	145,—
A. Demiryolları şirketi (% 60)	26,75
A. Demiryolları şirketi (% 100	43,25
Eskihisar Çimento	9,95
Kredi Fonsiye 1903	104,—
» » 1911	97,—
» » Amorti	69.—
» » Kupon	1,08
Türk altını	25,15
Külçe altın bir gramı	3,53
Osmanlı bankası (banknot)	2,75
Londra üzerine 1 sterlin	5,22
Nevyork üzerine 100 dolar	132,20
Madrid üzerine 100 pezeta	12,89
Stokholm üzerine 100 kuron	30,8875

Çocuk anaları — Babaları!

«Yavruma ne hediye vereceğim.» diye artık düşünmeyiniz. İşte emniyetle seçebileceğiniz güzel hediyeler

Cocuklara Coğrafya kıraatleri

Yazan: Faik Sabri Duran

50 kuruş

Tarih öğreniyorum

Yazan: Ahmed Refik 30 Kr.

Tevzi yeri: AKŞAM matbaası Tel. 20681

Yüzde 20 tenzilât kuponu

Bu kuponu kesip sipariş mektubunuzla gönderirseniz kitap fiatlerinden yüzde 20 tenzilâta hak kazanırsınız. Sipariş bedelini o suretle hesap ederek gönderiniz!

RADYO

Bugünkü Program

12,30 Program, 12,33 Türkçe plâklar, 12,45 Ajans haberleri, 13,00 Türkçe plâklar, 13,30 karışık program (Pl.) 18,03 Salon orkestrası, 19,00 Fasıl heyeti, 19,30 Ajans haberleri, 19,55 Saz eserleri ve oyun havaları, 20,15 Radyo Gazetesi, 20,45 Sinema Orgu Pl., 21,00 Ziraat takvimi, 21,10 Saint-Saens - Septet Pl., 21,30 Konuşma, 21,45 Klâsik Türk müziği programı, 22,30 Ajans ve para borsası haberleri, 22,45 Dans müziği Pl.,

8 ilkteşrin çarşamba sabahı

7,30 Program, 7,33 Hafif parçalar Pl., 7,45 Ajans haberleri, 8,00 Hafif parçalar Pl., 8,30 Evin saati.

BULMACAMIZ

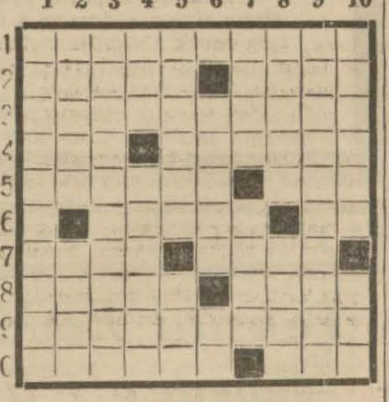

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Usul usul.
2 — Boş gezen - Ses.
3 — Hedefe varmak.
4 — Kovan amelesi - Tersi bir çift ceziredir.
5 — Çağlayan - Sarmaktan emir.
6 — Karadenizde bir liman - Dedenin yarısı.
7 — Katiyen - Büyük kız kardeş.
8 — Tersi Anadoluda bir kazadır - Bir erkek ismi.
9 — Nezretmek.
10 — Bir kadın ismi - Dördün yarısı.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Başıbozuk, 2 — Ayaredelim, 3 — Şark, Ul, Ra, 4 — Irk, Anibal, 5 — Be, Az, La, 6 — Odun, Polka, 7 — Zelilolmak, 8 — Ul, Balmumu, 9 — Kira, Kamış, 10 — Maltakuşu.

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk lirası. Şube ve ajans adedi: 265

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyor.

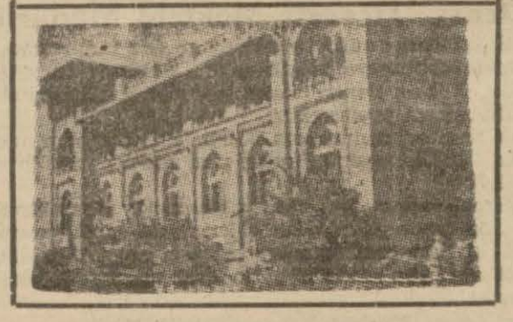

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarrut hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	adet	1,000 liralık	4,000 lira	100	adet	50 liralık	5,000 lira
4	»	500 »	2,000 »	120	»	40 »	4,800 »
4	»	250 »	1,000 »	160	»	20 »	3,200 »
40	»	100 »	4,000 »				

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kuralar senede 4 defa 11 eylûl, 11 birincikânun, 11 mart ve 11 haziran tarihlerinde çekilecektir.

Almanca Mütercimi Aranıyor

Maliye Vekâletinden:

Mali tetkik heyeti için almancaya lâyıkile vakıf ve türkçesi kuvvetli bir mütercim aranmaktadır. Kadro ücreti 210 liradır. Taliplerin imtihanda gösterecekleri liyakat derecesine göre bu ücret birden veya tedricen verilecektir. İmtihana gireceklerin en az lise mezunu olması ve askerlikle hiç bir alâkası bulunmaması şarttır. Yüksek tahsili olanlar tercih edilir. İsteyenlerin müsbit evrakı ve iyi hizmet vesikalarile birlikte 10 teşrinievvel akşamına kadar Defterdarlıkta maliye müfettişliğine müracaatları. (6936-8428)

P. T. T. Umumî Müdürlüğünden

1 — Yapı işlerinde istihdam edilmek üzere iki yüz on lira ücretli bir yüksek mimar veya mühendis ile yüz yetmiş lira ücretli üç fen memuru veya mühendis alınacaktır.

2 — Bu memuriyetler ihtisas mevkii olup taliplerine 3656 No. lu kanun hükümlerine göre ücret verilecektir.

3 — Talip olanların vesikalarını P. T. T. umumî müdürlüğü muamelât müdürlüğüne göndermeleri. (7138) (8692)

Kütahya Vilâyetinden

1 — Vilâyet makamı için 39 veya 40 modeli Fort, Şevrole, Stpbeyker ve Opel markalı 6 - 8 silindirli bir otomobil satın alınacaktır.

2 — Muhammen bedeli «2500» liradır. Muvakkat teminatı «187» lira «50» kuruştur.

3 — Otomobilin motör, şarj ve akimlâtörü tamamile arızasız olacaktır.

4 — Eksiltme 14/10/941 Salı günü saat 15 de vilâyet daimî encümeni huzurunda yapılacaktır.

5 — Otomobilin karasörü ve döşemesi bozulmamış bir halde olacaktır.

6 — Elektrik tesisatı, korneleri ve el kornesi muntazam bir halde çalışabilecektir.

7 — Otomobilin işlemesine lâzım kriko, pompa ve levyeleri, anahtarları, tornavida ve İngiliz anahtarları, çekiç ve yağdanlıkları ve sair alâtı tamam ve sağlam olarak verilecektir.

8 — Yedek tekerlekler birlikte teslim edilecektir.

9 — Verilecek otomobilin kat'i muayenesi İstanbulda Emniyet Müdürlüğü 6 ıncı şube seyrüsefer şefliğince ve diğer vilâyetlerde Belediye seyrüsefer idarelerince yapılacak ve teklif mektubu ile birlikte bu muayene raporu ve otomobilin tulanî bir fotoğrafı ile birlikte Kütahya vilâyet Daimî Encümenine bir zarf içinde gönderilecek veya kendisi getirecektir.

10 — Bu şerait dahilinde otomobil satmak isteyenlerin 14/10/941 Salı günü saat 15 de Vilâyet Daimî Encümenine müracaatları ve yahut teklif mektuplarını göndermeleri lüzumu ilân olunur. «8655»

AKŞAMIN KÜÇÜK İLANLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR

Fevkalâde ahvalin devamı müddetince gayri muayyen günlerde haftada iki veya üç defa neşredilecektir.

1 — İŞ ARIYANLAR

MUHASEBECİ İŞ ARIYOR — Bilûmum yazı, hesap ve teksir makinelerini süratle kullanır, bütün muhasebe usullerini ve mali kanunlarını bilir. Ve şirket muhasebeciliği yapmış, taşraya gidebilir. Bir muhasbeci iş arıyor. Akşam gazetesinde N. K. rümuzuna mektupla müracaat.

YÜKSEK TİCARET — Okuluna devam edecek lise mezunu bir bay resmi veya hususi müessesede öğleden sonra iş aramaktadır. Akşamda S. Fethi rümuzuna müracaat. — 2

BİR TÜRK BAYANI İŞ ARIYOR — Eski ve yeni türkçeyi iyi bilir. Doktor, dişçi veya buna mümasil yerlerde iş aramakla beraber dışarıya da gidebilir. İyi bir aile kızıdır. Taksim Fırın sokak 4 No. bayan Hikmete mektupla müracaat. — 1

İHRACAT — İşlerini iyi bilen ve tecrübeli bir zat, Alman, Fransız, İtalyan lisanlarında muhabir bilcümle yazıhane ve banka işlerine vakıf mümasil ve ciddi bir müessesede iş aramaktadır. İsteyenler: P.K. 1467 adresine yazmaları. — 1

İŞ ARIYOR — Orta yaşta askerlikle alâkası olmayan müslüman bir Türk eski ve yeni yazıları mükemmel okur ve yazarım. Arabî ile farisî lisanlarile de görüşebilirim. İçki ve tütün kullanmam. Kazanılmamış haklardan nefret ederim. Namuskârane görülecek bir işi olanın Akşamda Dağistanlı Mehmede mektupla müracaatı. — 2

MUHASEBE — İngilizce - Almanca - Fransızca ve Türkçe muhaberata bihakkın, tecrübeli bir memur saatlerle yahud tekmil gün için iş arıyor. Galata P.K. 1201 (L.L.) rümuzuna mektupla müracaat. — 2

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

AŞÇI KADIN ARANIYOR — İki kişilik bir ailenin yemek işlerinde çalışacak ve iyi pişirmesini bilen 30 ilâ 40 yaşlarında kadar olan ve 30-40 lira kadar verilecek elinde bonservislerile Akşamda A. K. D. rümuzuna mektula müracaat. — 2

BAYAN DAKTİLO ARANIYOR — Büro işlerinde çalışacak bir bayan daktilo aranıyor, talipleri saat 11 den 12 ye kadar, İstanbul 4 cü vakıf han asma kat No. 11 müracaatları.

MÜCELLİT VE MÜCELLİT ÇIRAĞI ARANIYOR — Cilt işlerinde çalışacak genç mücellit ve ayrıca mücellit çırağına ihtiyaç vardır. Saat 10-13 arasında Ankara caddesi III. M. Sadık'a müracaat.

DADI ARANIYOR — Bir buçuk yaşında bir çocuğa bakmak için tecrübeli bir dadı aranmaktadır. 41359 telefon numarasına müracaat edilmesi. — 1

ALMANCA, İNGİLİZCE —Ve Fransızca lisanlarına tercüme ve muhabereye tamamen vakıf bir daktilo bayan istiyoruz. Bu lisanlardan ikisini de bilmek kâfidir. Müracaat her gün saat 9 dan 17 ye kadar. Adres: Galata Perşembe pazar kat 3 No. 9 Safyurtlu Limited şirketi. Aslan han. — 3

ADAM LÂZIM — Aklı başında okur yazar bir adam lâzımdır. İstanbul Maarif kitaphanesine müracaat. — 1

STAJYER MEMUR ARANIYOR — Harita işlerinde stajyer olarak çalıştırılacak memur alınacak. İsteklilerin tahsil derecesile isteyecekleri asgari ücreti mektupla Akşamda Stajyer rümuzuna etraflice bildirmeleri. — 5

EVLERE İŞ VERİLİR — Kazak örmek üzere evlere iş veriyoruz. İş almak isteyenler müessesemizden alacakları yün kıymetinde nakdî veya itibarî kefil vermeleri şarttır. Arzu edenler Bahçekapı Agopyan han No. 24 müracaat. — 1

PİYANİST ARANIYOR — Nazilli Sümer Halkevi reisliğinden Halkevimiz için piyanist aranıyor. Taliplerin şeraitimizi öğrenmek üzere müracaatları. — 2

İŞÇİ KADIN VE KIZ ARANIYOR— Matbaamızın modern otomatik baskı makinelerinde işe alıştırılmak ve çalıştırılmak üzere kadın işçiler aranmaktadır. Makinelerin kendi kendine işlemesi işi hafifletmektedir. Ortamektebi bitirmiş ve lise tahsili genç kızlara (Linotip) makinelerinde iş verilecektir. Talip olanların İstanbul Ankara caddesinde Ülkü matbaasına veya Ülkü kitab yurduna müracaatları. — 2

TİCARETHANEDE — Satış işlerinde çalışacak genç tezgâhtar aranmaktadır. Kırtasiye işlerinde çalışmış olanlar tercih edilir. Fotoğrafları ile Akşam'da M. S. rümuzuna tafsilâtlı mektupla müracaat etmeleri. —2

MATBAA ve MÜCELLİTHANEDE— Çalışacak 15 - 18 yaşında işçi aranmaktadır. Arzu edenlerin Akşam'da M. S. rümuzuna mektupla müracaatları. — 2

3 — SATILIK EŞYA

SATILIK — Otto- Fennel marka, 400 taksimatlı iyi çalışır bir Serkildaliman satılıktır. Müracaat: Valikonağı caddesi 34/6

İKİZ ÇOCUK ARABASI ARANIYOR — Taksimde Talimhanede Güngör Apartımanı kapıcısına veya 3 No. ya müracaat. — 2

SATILIK MOTÖR İLE İŞLER OTBALYA MAKİNESİ— Müracaat: Galata Fermeneciler 50 No. Türk makine evi. — 9

ACELE SATILIK MOTÖR — A. E. G. Marka 220-380 ceryanla çalışır biri 3,5 ikisi 4 biri de beş beygir kuvvetinde motörler acele satılıktır. Sirkeci İzmir Afyon oteli odacısı Sabriye müracaat Tel.: 22279 — 2

SATILIK OTOMOBİL — Altı iyi lâstiği ile Alfa Romeo marka hususi otomobil satılıktır. Kadıköy İbrahimağa Koşuyolu 43 Bedri. Cumartesi pazar günleri öğleden sonra müracaat. — 1

AMATÖR SİNEMACILARA — 16 m/m sinema projeksiyon makinası ve filmleri aranıyor. Satmak isteyenlerin, son fiatını diğer mufassal malûmat ile birlikte küçük ilânlar (Film) remzine mektupla müracaatları.

KÜRK MANTO — Kanadanın Lütr dö mer müceddet kürk manto ve fevkalâde bir Renar satılıktır. Telefon: 20107 — 2

SATILIK TABANCA — Browning, iki şarjör ve bir çok kurşunu ile beraber. Akşamda Tabanca rümuzuna mektupla müracaat.

SATILIK EŞYA — Bir lavabo, bir bide, bir havagazi banyo sobası, bir çocuk banyosu. Ayrı ayrı veya bir arada satılık. Akşamda Erk rümuzuna mektupla müracaat.

4 — Kiralık - Satılık

BİLİK - EMLÂK BÜROSUNDAN — Beyoğlunda tramvaya bir dakika yerde ayda 137 lira getiren 3 çer odalı 6 katlı apartıman 19,500 liraya dosyo 313

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54 No. da Bilik-Emlâk bürosu Tel. 43376 — 1

Keza Beyoğlunda pek yakın 5 katlı apartıman randıman yüzde sekizden fazladır. Fiati 18,000 liradır. Kelepirdir. Acele ediniz. Dosya 337

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54 No. da Bilik-Emlâk bürosu Tel. 43376 — 1

Ağahamam civarında 6 kat çift daireli yüzde sekiz buçuk geliri olan kelepir apartıman 32,500 liraya, acele ediniz. Dosyo 341.

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54 No. da Bilik-Emlâk bürosu Tel. 43376 — 1

Cihangirin asfalt ve santral yerinde 4 katlı modern apartıman katlar 4 ve 5 şer odalıdır. 26,000 liraya.

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54 No. da Bilik-Emlâk bürosu Tel. 43376 — 1

Teşvikiyede tramvaya bir dakika 6 kat 11 daireli bir dükkânı olan ve ayda 401 lira getiren modern ve muazzam apartıman satılıktır. Dosya 323

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54 No. da Bilik-Emlâk bürosu Tel. 43376 — 1

Park oteline amud bir yerde deniz gören modern muazzam 9 daireli ayda 323 lira getiren apartıman 56,000 liraya. Dosya 326.

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54 No. da Bilik-Emlâk bürosu Tel. 43376 — 1

Lâlelide iyi bir yerde ayda 116 lira getiren güzel ve yeni apartıman 4 katlı ve 4 der odalıdır yenidir 15,000 liraya dosya 327

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54 No. da Bilik-Emlâk bürosu Tel. 43376 — 1

Şişli caddesinde modern yeni apartıman ayda 205 lira getiren 55,000 liraya satılıktır. Dosya 333

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54 No. da Bilik-Emlâk bürosu Tel. 43376 — 1

Lâlelide tramvaya pek yakın halen pansiyon olan ayda 150 lira getiren 3 katlı 9 odalı bahçeli apartıman lüks eşyasile 15,000 liraya satılıktır.

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54 No. da Bilik-Emlâk bürosu Tel. 43376 — 1

SATILIK EVLER — Beyoğlu Tarlabaşı cihetlerinde üst ve yan sokaklarda 4000 liradan itibaren 10,000 lira arasında randımanlı evlerimiz vardır.

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54 No. da Bilik-Emlâk bürosu Tel. 43376 — 1

SATILIK APARTIMAN ARANIYOR — Talimhane ve Ayaspaşa cihetlerinde 80 ilâ 100 bin liraya kadar, Sıraserviler dahil, çift daireli olmak şartile emlâkı olanların acele Bilik Emlâk bürosuna müracaat etmeleri. Beyoğlunda İstiklâl caddesi, 54 No. Bilik Emlâk. Telefon: 43376. — 1

OSMAN BEYDE MUTENA YERDE KİRALIK APARTIMAN — Kalorifer, sıcak su, 7 oda, telefon, kısmen mobilyalı, muşamba döşeli kışlık ta verilir. Müracaat: Osman bey Şair Nigâr 86/2 bakkal Kirkora. Tel. 80235 — 2

ÇİFLİK ARANIYOR — İstanbul ve civarında çiflik satmak isteyenlerin mevki ve hususiyetlerile miktar ve asgari bedelini Akşamda çiflik adresine bildirmeleri. — 5

30 LİRAYA KİRALIK DÜKKÂN — Galata Ziraat bankası yanı Kemenkeş sok. No. 22 üzerinde iki oda, taraş vardır, bina betondur. Tel.: 60580

ACELE SATILIK (4) ODALI KÂRGİR EV 4500 LİRA — Fatihte Kıztaşında tramvay caddesini ve Fatih parkını görür, köşebaşı 3 katta 4 odası bulunan elektrik, su, havagazı ve hamamı mevcut, bahçesi olmayan fakat yanında evkafa ait ve halen bahçe gibi kullanılmakta bir arsa bulunan kârgir ev acele satılıktır.

Satan: Fatih postahane yanında 38-40 «Uğur» emlâk idaresi Tevfik Başaran. — 1

SATILIK NEZARETLİ HANE — Sultan Selimde Tabak Yunus mahallesinde 38-40 numaralı 12 oda - dört sofa - iki hamam - iki mutfak - terkos, elektrik ve çok nezareti havi, iki alleyi barındırır, apartıman olmağa müsait kelepir bir hane satılıktır. İçindekilere müracaat ve «20711» telefon Abdi beye. — 4

İKİ KİRALIK APARTIMAN DAİRELERİ — Nişantaşta, Şafak sokağında, Şafak apartımanında, liselere yakın, sıhhi havadar dört ve beş odalık iki daire ehven fiate kiralıktır. Galatada, Mumhane Kuto han 6 No. ya sabah 9,½ — 12 ye ve akşam 4,½ — 6 ya müracaat Tel: 41954 — 2

ACELE SATILIK KÂRGİR EV 4500 LİRA — Fatih tramvay durağına (5) dakika mesafede köşebaşı, manzaralı, katlarında 2 oda mutfak ve kabinesi bulunan küçük tarasalı iki katlı 4 odalı muntazam ve iyi bir ev acele satılıktır. Satan: Fatih postahanesi yanında 38-40 «Uğur» emlâk idaresi Tevfik Başaran — 2

SATILIK BAHÇE VE EV — Kadıköy Kızıltoprakta Papaz bahçesi satılıktır. Tren güzergâhında, stadyom asfalta nazır hisar içinde 22 dönüm, çamlık ormanlık iki daire beşer odalı kârgir haneleri dört kuyu havuzları vardır. Herkes görebilir. Yüzü 180, arkası 136 metredir. Müracaat. İst. Balıkpazar No. 55 — 2

9500 LİRAYA — Asfalta 120 metre cepheli 15 dönüm bağ 7 odalı konforlu kârgir köşk satılıktır. Kadıköy İbrahimağa Koşuyolu 43 Bedri — 1

KİRALIK — Kerestecilerde hal karşısında, otele, apartımana, yazıhane her işe elverişli geniş, 24 odalı nezaretli Alemdar hanı kiralıktır. Her saat görülebilir. Eminönü Küçük Mühürdar han Mehmet Bayraksana müracaat Telf: 23999 — 3

KİRALIK APARTIMAN DAİRESİ— Şişhane yokuşunda Beyoğlu itfaiyesi altındaki Çıplak kaptan sokağında Güneş apartımanının birinci dairesi havadar geniş elektrik terkos hava gazı olarak üç odadır. Kirası 22 liradır. — 1

BANYOLU İYİ DÖŞELİ BİR ODA KİRALIKTIR — Adres: Şişli: Osmanbey Şair Nigâr sokağı Nigâr apartmanı No. 9 İçindekilere müracaat edilebilir. — 3

KİRALIK KAT — Kabataşta İzzetpaşa sokağı Cam palas yanında 22 No. gayet güzel manzara dört oda altındaki bakkala müracaat. — 1

SATILIK EV — Beyoğlu Tarlabaşı Karnavula No. 30 gezmek isteyenler, Pangaltı. saksi sokak Çiçek apt. No. 1 müracaat edebilirler. — 1

SATILIK VE MOBİLYESİLE KİRALIK KADIN BERBERİ — Müracaat: Sirkeci Hüdavendigâr caddesi 37 No. emlâk tellâlı Salihe. — 10

SATILIK KÂRGİR EV — 3 katlı tramvay caddesinde yağlı boyalı muşamba döşeli 6 oda, iki sofa bir mutfak, banyo, terkos, elektrik, tulumbalı kuyusu iki balkon ve iki ailenin oturmasına elverişli altında bir dükkân ile satılıktır. Görmek için Ortaköy Camfener sokak 12 No. ya pazarlık için de Hazine sokak 8 No. ya müracaat. — 3

SATILIK VİLLÂ — Kızıltoprakta hat boyunda denize nezareti olan on odalı, garajı, kaloriferi ve gayet güzel bahçeli ve motörle işleyen kuyuyu ve sair bilcümle konforu haiz yeni inşa edilmiş modern bir villâ satılıktır. Talib olanların 60922 numaraya her akşam saat altıdan sonra telefon etmeleri.

FABRİKA VE MATBAAYA ELVERİŞLİ BİR BİNA SATILIKTIR — Cağaloğlunda fabrika ve matbaa ittihazına elverişli betonarme yeni bir bina satılıktır. Akşam idaresine müracaat. Telefon: 20681 — 11

KİRALIK KAT — Beyoğlu Tünel civarında Müellif sokak No. 20 evin üçüncü katı 24, dördüncü katı 19 liraya kiralıktır. Taksim Topçu caddesi Uygun apartıman kapıcısı bay Recebe müracaat. — 5

AYAZPAŞADA KİRALIK EV — Saray arkası sokağında 30 numaralı ev kiralıktır. On odalı, kaloriferli, tam konforlu, denize nezaretli ve bahçelidir. Yanındaki Namık paşa sokağında 7 No. lı eve müracaat. — 9

SATILIK KÖŞK — Kadıköyünde merkezi bir yerde, denize ve tramvaya iki dakika mesafede, iki dönüm, çamlıklı, bahçe içinde ayda 86 lira icar getiren konforlü boyalı bir köşk acele satılıktır. Fiat müsaittir. Müracaat: Galata Ömer Abit han sokak İntibah handa Nuri Ertan'a pazardan maada her gün müracaat olunması rica olunur.

ŞEHZADEBAŞI ve yahut BEYAZIT CİVARINDA — 50 - 70 kişi alabilecek büyüklükte yurt olmağa elverişli kiralık bir bina aranmaktadır. «Kârgir bina tercih olunur.» Bina sahiplerinin «23268» telefon numarasına müracaatları. (8884)

PANSİYON ARANIYOR — 2 veya bir kişilik kaloriferli üniversite talebesi için pansiyon aranıyor. Akşam gazetesinde O. B. rümuzuna mektupla müracaat.

UCUZ EV — Karnavula Vişne sokak 3 kat 6 oda senede 180 lira getiren 1350 liraya satılmaktadır. Adres: İstiklâl caddesi 146/4 — 1

SATILIK EV — Boğaza, Adalara, manzaralı, güneşli, mutedil havalı, 19 oda, bir cihannüma, müteaddit balkonları ve salonları muhtevi yapısı çok sağlam 5-6 daireli apartıman haline konmağa veya yıkılıp iki büyük apartıman yapmağa elverişli, arsasının yüzü 15 M. derinliği 20 ve 25 M. bahçeli ahşap bir ev ucuz fiatla satılıktır. Görmek için Fındıklı İnönü mektebi karşısında merdivenli Hardal sokak 9 No. ya, pazarlık için Galatasaray Balıkpazarı köşesinde tüfüncü Mehmet Aliye müracaat. — 2

KİRALIK GÜZEL EV — Ankarada oturan bir ailenin İstanbulun en iyi yerinde Sultan Ahmet parkı üstünde güzel bir evi. 12 oda, kaloriferi, parkesi, lüks ve servis banyoları, teras ve balkonları, fevkalâde güzel bahçesi ve bütün konforu ile ideal bir mesken telefonu var. Esas cephesi pakra, bir tarafı denize iki yüzü bahçesine bakar, yazlık kışlık bir villâ. Toptan veya kısmen kiraya verilebileceği gibi eğer kiracı sayfiyeye çıkar ve isterse yaz aylarında bir kısmında ev sahiplerinin ikameti şekline görede anlaşma yapılabilir. Her gün saat 12 ile 14 arasında 44602 numaralı telefondan 45 numarayı isteyiniz. — 3

5 — MÜTEFERRİK

ALMANCA DERSLERİ — Usulü tedrisi mükemmel olan bir Alman bayanı almanca dersleri vermektedir. Mobilyalı güzel, temiz oda kiralıktır. Pazardan maada her gün saat 3,½ den 7 ye kadar. İstiklâl caddesi 133 Hasan bey apartımanı 2 ci merdiven 1 kat 6 numaraya müracaat.

İNGİLİZCE ve ALMANCA DERSLERİ — (Bahusus ticaret şubeleri ve bakalorya) — İngiliz Oxford ve Berlin üniversitesinden mezun bir profesör tarafından en serî ve asrî metodla verilir. — Fransızcayı mükemmel konuşur. — Esaslı ve en serî usul — Ücret mutedil. — (Prof. H.) rümuzuna mektupla müracaat. — 17

ALMANCA DERSLERİ— Bir muallime çocuklara, lise ve üniversite talebelerine büyüklere almanca gramer edebiyat ve muhabere dersleri verir. Adalar, Kadıköy, Boğaziçine gidebilir. Metodları çok kolaydır. Sabah saat 11—12 akşamları 18—19 za kadar Taksim Sıraserviler No. 101 kapı 9 kat 4 Madam Siftar. — 3

PUL MERAKLILARİLE — Mektupla pul mübadele etmek istiyorum. Türk, Balkan ve Yakın Şark pulları mukabilinde Avrupa, Amerika vesair deniz aşırı memleketlerin pullarını mübadele ederim. Akşam gazetesinde (Filatelist) rümuzuna mektupla müracaat. — 4

BİR İNGİLİZ BAYI — İngiliz lisan dersleri, ayni zamanda mükemmel fransızca dersleri verecektir. Çok serî metod. M. T. R. rümuzuna müracaat edilmesi. — 2

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden

S. P. — A. K. M. — S. B. — O. S. — B. O. — Z.B. — Berlin — A. C. B. — T. S. — G. B. — R.R. — 333 — A.K.D. — K.H.O. — R.B.

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları rica olunur.

Askerlik işleri

★ Üsküdar askerlik şubesinden: Avakipleri meçhul kalmış olan tüfekçi ustaları İstanbullu 306 doğumlu ve 33406 kayıt numaralı Tevfik oğlu Mehmet Hakkı ile 300 doğumlu ve 33414 kayıt numaarlı Rizeli İdris oğlu Alinin derhal şubeye müracaat etmeleri lâzım geleceği.

★ Üsküdar askerlik şubesinden: Şubemizde kayıtlı yedek piyade teğmen 41828 kayıt numaralı Hüseyin Avni oğlu Mehmet Muhtar, yedek piyade asteğmen 28367 kayıt numaralı Mehmet oğlu İhsan, yedek piyade teğmen 42382 kayıt numaralı Ahmet oğlu Hilmi, yedek piyade asteğmen 21179 kayıt numaarlı İsmail oğlu Tahir, yedek topçu teğmen 44627 kayıt numaralı Ahmet Şükrü oğlu Ahmet Nahidin derhal şubeye müracaat etmeleri.

***

Eminönü As. Ş. Bşk. lığından:

Tbb. Yüzbaşı Hazım paşa oğ. Ömer (33865), Sınıf 6 hesap memuru Faik (328-20), Topçu Tğm. Kemal Alemdar Erzurum. Bu subayların hüviyet cüzdanlarile birlikte acele yerli şubeye müracaatları ilân olunur.

GRİPİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser

İcabında günde 3 kaşe alınabilir. Her yerde Pullu Kutuları ısrarla isteyiniz.

PUDRALAR MODASINDA

Yeni ve fevkalâde bir

TEBEDDÜL

Mübalâğalı gayri tabii "Makyaj„ kalmadı

Cilde sürülecek gayri mer'i yeni bir pudra, tabii bir güzellik verir.

Parisin şık kadınları, yeni bir moda icat etmişlerdir. Bütün gün sabit duran ve hiç parlaklık izi bırakmayan, bir gül teni veren yeni bir pudra bulmuşlardır.

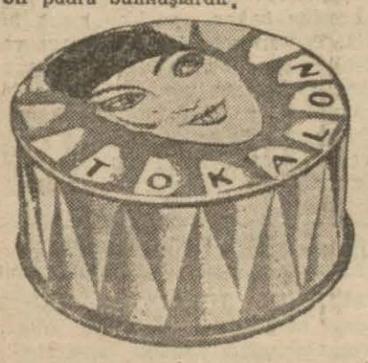

Bunun sırrı: İpekli elekten üç defa geçirilmiş en saf ve en ince pudrayı iki defa krema köpüğü ile karıştırılması usulü ile izah edilebilir. Fransız kimyagerlerinin senelerce araştırmaları neticesinde elde edilen bu usul, Tokalon müessesesinin inhisarı altındadır. Bu yeni Tokalon pudrası, artık parlak burunlara ve yağlı ciltlere ebediyen son vermiştir. Cildinize, sekiz saat zarfında "Mat„ duran nefis ve güzel bir renk verir. Rüzgârda ve yağmurda ve hattâ terlemede cildinizi parlak göstermez. "Fini Mat„ Tokalon pudrasını kullanırsanız simanıza bir gül yaprağının tazeliğini ve güzelliğini bahşeder, sevimliliğinizi ve cazibenizi bir kat daha arttırırsınız. On muhtelif ve yeni cazip renkte olan Tokalon pudrasından birini intihap ediniz.

BERLİTZ

LİSAN DERSANESİ

294, İstiklâl Caddesi

FRANSIZCA, İNGİLİZCE, ALMANCA } Lisan kurları ve Hususi dersler

Haftada 3 ders

Ayda 4 Lira

TECRÜBE DERSİ PARASIZDIR

Pırlanta tek taş

On kıratlık nadide pırlanta tek taş yüzük 9/10/941 perşembe günü saat 14 de Sandal Bedestenin-de satılacaktır.

Doktor

Bahaddin Lûtfi Varnalı

OPERATÖR ÜROLOG

Böbrek, mesane, idrar ve tenasül yalları hastalıkları mütehassısı

Beyoğlu, İş Bankası karşısında, Emir Nevruz sokağı, Panaiya aprt. No. 2.

Tel. 42203

Dr. İHSAN SAMİ

BAKTERİYOLOJİ

LÂBORATUARI

Umumi kan tahlilâtı, frengi noktai nazarından (Wasserman ve Kahn teamülleri) kan küreyvatı sayılması. Tifo ve sıtma hastalıkları teşhisi, idrar, cerahat, balgam, kazurat ve su tahlilâtı ültra mikroskopi, hususi aşılar istihzari, kanda üre, şeker, Klorür, Kollesterin miktarlarının tayini.

Ivanyolu No. 113. Tel: 20981

Ehemmiyetle nazarı dikkate

İspartada imal edilmiş her kaliteden en güzel halılar İstanbul Sirkeci caddesi Hamidiye türbesi yanında (ISPARTA HALI PAZARINDA) satılmaktadır.

En müşkülpesent müşterilerini memnun edecek numuneler mevcud olduğu gibi her kalitede ve eb'adta sipariş de kabul olunur.

KUŞ TÜYÜNDEN

Yastık, Yorgan, Yatak kullanmak hem kesenize ve hem de sıhhatinize faydalıdır **BİR KUŞTÜYÜ YASTIK 1 LİRADIR**

Yastık yorganları da pek ucuzdur. Adres: İstanbul Çakmakçılar Ömer Balı oğlu Kuş Tüyü Fabrikası. Telefon: 23027

ECZACILARA

Kızılay Cemiyeti umumî merkezinden:

Toz ve Komprime kinin gelmiştir.

İstanbul'da Kızılay cemiyeti deposunda satılmakta olduğu ilân olunur.

Emlâk ve Eytam Bankasından

Esas No.	Yeri ve cinsi	Mukadder kıymeti
1112	Kadıköy, Bostancı mahallesi Çatal Çeşme sokağı eski 11, 15 mükerrer, yeni 59, harita 59 numaralı tahminen 356.26 metre murabbaı arsa.	534.— lira
1619	Beyoğlu, Çukur mahallesi, Karakurum sokağı eski 19, yeni 23 kapı, ada 363, parfta 7, parsel 45 numaralı 46 metre murabbaı evin 1/4 hissesi.	748.— »
1757	Beyoğlu, İnönü mahallesi, Babil ve Küçük Bayır sokaklarında eski 50, 70, yeni 56, 74, 76 kapı, ada 616, pafta 55, parsel 11 numaralı ahşap evin 1//2 hissesi.	629.— »
1926	Yenikapı, Yalı mahallesi, Çuhacıoğlu sokağı eski 21 kapı, ada 838, pafta 208, parsel 10 numaralı kulübesi olan tahminen 3113 metre murabbaı bostanın 90/120 hissesi.	1452.— »
2235	Eminönü, Çelebi oğlu mahallesi eski Marpuççular, yeni Alaca Hamam sokağı eski 67, yeni 47 kapı, ada 395, pafta 33, parsel 15 numaralı 46.50 metre murabbaı kârgir dükkânın 4/16 hissesi.	3868.— »
2493	Fatih, Küçük Mustafa paşa mahallesi, Abdülezel paşa caddesi eski 215, yeni 227 kapı, ada 2208, pafta 258, parsel 50 numaralı 72.50 metre murabbaı arsanın 5/7 hissesi.	518.— »
2725	Beyoğlu, Kalyoncu kulluğu mahallesi, Kömürcü Zeynel sokağında eski yeni 1 kapı, ada 437, pafta 17, parsel 14 numaralı 18,50 metre murabbaı evin 1/2 hissesi.	463.— »
2735	Ortaköy, Hacı Mahmut mahallesi, Anbarlı Dere sokağı eski 9, 11, yeni 11 numaralı tahminen 6000 metre murabbaı çiçek tarlasını müştemi evin 14/48 hissesi.	792.— »
2862	Beyoğlu, Bülbül, mahallesi, Kireçhane - Hüseyinağa sokağı eski 23, yeni 43 kapı, ada 538, pafta 41, parsel 16 numaralı 38.50 metre murabbaı ev.	483.— »
2948	Beyoğlu, Bülbül mahallesi, Vişne ve Büyük Ziba sokaklarında eski 52, yeni 70 kapı, ada 564, pafta 43, parsel 21 numaralı 85.50 metre murabbaı evin 1/2 hissesi.	471.— »
3035	Üsküdar, Eski Yeni mahalle, yeni Selâmi Ali mahallesi, eski Papas, yeni Selâmet sokağı eski 12, yeni 20 numaralı 87.33 metre murabbaı ev.	624.— »

Yukarda adresi ve tafsilâtı yazılı gayri menkuller peşin para ile ve açık arttırma usulile satılacaktır.

Müzayedeye iştirâk edecekler mukadder kıymetin yüzde onu nisbetinde teminat yatırmaları lâzımdır.

İhale 20/10/941 pazartesi günü saat ondadır. Satış esnasında verilen bedel mukadder kıymeti geçtiği takdirde teminat akçesi derhal arttırılmayarak ihale kimin uhdesine icra edilirse teminat akçesi ona ikmal ettirilecektir.

İsteklilerin pey akçesi, nüfus tezkeresi ve üç kıta fotoğrafla birlikte bildirilen gün ve saate kadar şubemiz emlâk servisine gelmeleri. (899 - 8885)

Maarif Vekilliğinden:

Vekilliğimiz merkez teşkilâtına bağlı mesleki ve teknik öğretim yapı işleri müdürlüğünde çalıştırılmak üzere yüksek mimar, inşaat, elektrik mühendislerile fen memuru ve ressama ihtiyaç vardır. Taliplerin şeraiti öğrenmek üzere tahsil vesikalarile bulundukları vazifelere ait evrakla birlikte vekilliğimize müracaat etmeleri ilân olunur. (8910 - 7367)

Merkez hâl müdürlüğün:

Hâlde 93 No. lu yazıhanenin müsteciri Oraniye Uyaroğlu mezkûr yazıhaneyi başkasına devrettiğinden mumaileyhin alacağı olan müstahsillerin bir ay zarfında müracaat eylemeleri. (8931)

Kadıköy ikinci sulh hukuk hakimliğinden:

Suadiyede Bağdat caddesinde 378 No. lu köşkte 23/8/941 tarihinde ölen Fatma Zehra İkbalin taleb üzerine K. M. nin 559 uncu maddesi mucibince mirasının defterinin tutulmasına karar verilmiş ve tutulmaya başlanmıştır. Müteveffiyeden alacaklı olanlarla borçluların alacak ve borçlarını bir ay zarfında hâkimliğimize müracaat ve kaydettirmeleri ve alacaklarının istinad eylediği vesaiki tediye eylemeleri ve alacaklarını vaktile yazdırmayan alacaklılar hakkında K. M. nin 569 uncu maddesi hükmünün tatbik olunacağı ilân olunur. (8912)

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Kiralık kasalar

Yeni Postahane karşısında yeni Valde hanı altında yaptırılan Küçük Kasalar kiraya verilmeğe başlanmıştır.

Talib olanların ve fazla malûmat almak istiyenlerin mezkûr mahalde kasalar memurluğuna müracaat etmeleri. (8841)

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden

1 — 30 aded primer termik röle mektupla teklif istemek suretile satın alınacaktır.

2 — Teklif mektuplarının, levazımdan parasız tedarik edilecek şartnamedeki tarifat dairesinde hazırlanarak 18/12/941 günü saat 17 ye kadar 4 üncü kattaki komisyon kâtipliğine imza mukabilinde vermeleri lâzımdır. (8793)

ÇOCUK HASTALIKLARI MÜTEHASSISI

Dr. NEVZAD ZİYA

Cağaloğlu Zeki Bey apartımanı 3 üncü kat 8 No.

Her gün 14 den 18 ze kadar

Gaziantebin Fıstıklı Ezmeleri, Giresonun Fındıklı Ezmeleri, Edirnenin Badem Ezmeleri, Afyonun Kaymaklı Şekeri,

TOPTAN ve PERAKENDE

Adres: Taksim İstiklâl Caddesi No. 43 Meşhur Badem şekercisi

Gaziantepli ALİ DİLER

Lisan mütehassısı Prof. Albert Anjel

FRANSIZCA

Dersanesi: Bahçekapı Selâmet Han. Darsler münferit veya müşterektir. MÜHİM: Sırf pratik yapmak isteyen zevat 30 senelik tecrübemizden istifade edebilirler.

LULA

PATİK MEŞHERİ

NİHAYET AÇILDI.

Çoluk çocuk sahiplerine: Beyoğlunda, Elhamra pasajında bugün açılan ve yalnız çocukların ihtiyaçlarını karşılayan

PATİK MEŞHERİ'ni

Ziyaret tavsiye olunur.

L U L A ; Yeni sistem dikişsiz yapılan çok sağlam, rahat ve şık patiklerin markasıdır.

Pansiyon aranıyor

Yüksek tahsilini yapmakta olan bir genç, konforlü bir apartımanda fransızca bilen bir aile nezdinde sabah kahvaltısı ve akşam yemeği dahil, pansiyon aramaktadır. Şerait ve adreslerini posta kutusu 254 bildirmeleri mercudur.

Cildiye ve Zühreviye Mütehassısı

Dr. Nuri Osman Eren

Beyoğlu Elhamra Apt. No. 3

Cuma ve Pazardan maada her gün 4 - 6. Tel: 42885

DOKTOR

Emin Şükrü Kunt

İÇ HASTALIKLARI Mütehassısı

Yeni muayenehane ve evi: Osmanbey, Bomonti tramvay durağı No. 287. Telefon: 81784.

HERGÜN 2 DEN SONRA

ZAYİ — 941 yılında Beyoğlu 52 nci ilkokulundan aldığım şehadetnameyi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

561 No. da mukayyed Atif Bayer

ZAYİ — Selimiyede 43 ncü top alayı karargâhından 939 senesinde almış olduğum terhis vesikamı zayi ettim hükmü yoktur.

İzzet oğlu Seyfi Çelik Oba 332

Pırlanta küpe

Altı kıratlık beyaz lekesiz bir çift pırlanta küpe 9/10/941 perşembe günü saat on dörtte Sandal Bedesteninde satılacaktır.

Prof. Dr.

KEMAL CENAP

Lamartin caddesi 5. Doğu Palas No. 14. Taksim. Telefon: 43963 Hergün saat 15 - 18.

Zonguldak ahkâmı şahsiye hâkimliğinden: 941/15

Zonguldakta Ontemmuz mahallesinde mukim iken ölen Karslı Mehmedin karısı Ümmiye tarafından Zonguldakta Ontemmuz mahallesinde Tahta iskele civarında iki odalı ve bahçeli gayri menkulün, heyeti mecmuasile birlikte satılmak suretile şuyuunun izalesine karar verilmiş ve bu gayri menkul karar dairesinde alenen müzayede ile satılmış olduğundan hissedarlardan Karslı Mehmed oğlu Hacı hissesine veraset ilâmı mucibince düşen 479 lira 78 kuruşun ya bizzat varis Hacı tarafından alınması yahut vefat etmiş olduğu takdirde veraseti isbat edecek veresesi tarafından alınması icab ettiğinden yukarda ismi yazılı Hacının veya verasetini isbat edecek varislerinin üç ay zarfında mahkememize müracaat etmeleri üç ay zarfında böyle bir müracaat vaki olmazsa paranın hazineye devir olacağı ilân olunur.

KİRALIK

ŞİŞLİDE (YENİ İSTASYON tramvay durağı) Küçükbahçe sokağında 8 numarada, Koket 10 odalı bir ev (Villâ), bahçe, kalorifer ve her konforu havi. İsteyene garaj verilir. Görmek için yanında 10 No. Ap. kapıcısına müracaat. Tel. 42529.

ZAYİ — Nüfus kâğıdı zayi edildiğinden ve yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

İst. Sultanahmed, Divanıâli, Camii şerif S. No. 6: Huriye Suzan

BOZKURT-EMLÂK

Taksim Ayaspaşa Maçkada Birinci caddede asansörlü ve tam konforlü yüzde beş randımanlı 150 veya 200 bin liralık acele bir mülk istiyorum. Taksim Abdülhak Hâmid caddesi No. 23. Telefon: 43532

İzalei şuyu dolayısile

Büyükadada Nizamda Albayrak sokağında gayet müsait arazi ve köşkler:

1 — Yeni No. 5 kapı numaralı 509 M2 bahçe

2 — Yeni No. 5/2 kapı numaralı 1509 M 2 bahçe içinde Fevkalâde manzaralı ve her katı ayrı apartıman şeklinde inşa edilmiş iki katlı müceddet beyaz boyalı köşk

3 — Yeni 36-36/1 kapı numaralı 523 M2 bahçe içinde üç katlı ve on dört odalı köşk. Köşkün arka tarafında fevkalâde müzeyyen bir dairesi vardır. Her kat ayrı kiraya verilebilir.

4 — Yeni 36/1 kapı No. lu 3384 M2 bağ mahalli. Bağın Nizam caddesine 5 m eninde yolu vardır.

İşbu emlâk 31/10/941 tarihinde Büyükada sulh mahkemesinde izalei şuyu dolayısile saat 14 den 17 ye kadar ayrı ayrı müzayede ile satılacaktır. Görmek ve fazla malûmat almak isteyenlerin — tatil günleri hariç — Büyükada Sulh mahkemesine müracaatları. Mahkeme dosya No. 102/940 (8906)

EMNİYET SANDIĞI İLÂNLARI

Taksitli Emlâk satışı sekiz senede o/o 5 faizle ödenir

Semti	Cinsi	Muhammen kıymeti
Beyoğlu Karabaşmustafaağa Hacımimi mahallesi Karabaş caddesinde eski 53 Mü. 53 yeni 55, 57 No. lı	Ev	850
Beyoğlunda Hüseyinağa mahallesinde Süslüsaksı sokağında eski 4, 6 yeni 14, 16 No. lı	Apartıman	12800
Süleymaniye Hocagıyasettin mahallesinde Tavanlımaslak sokağında eski 22 yeni 10 No. lı.	Ev ve içine akan yarım masura su	3000
Üsküdar Ayazma mahallesinde Değirmen sokağında eski 3 yeni 5 No. lı	Ev	1500

1 — Arttırma 20/10/941 tarihine düşen pazartesi günü yapılacak ve 14 ten 16 ya kadar devam edecektir.

İhale arttırma sonunda en yüksek bedel verene yapılır.

2 — Arttırmaya girmek için muhammen kıymetin % 15 şi nisbetinde pey akçesi yatırmak lâzımdır.

3 — Arttırma bedelinin dörtte biri peşin geri kalanı sekiz senede sekiz müsavi taksitte ödenir. Taksitler % 5 faize tabidir.

4 — Taksitler ödeninceye kadar gayrimenkul sandığa birinci derecede ipotekli kalır.

5 — Binaların fotoğrafları sandık dahilindeki satış salonunda teşhir olunmaktadır. Fazla tafsilât almak için salona müracaat edilir.

Emlâk almak ve satmak isteyenlere

İstanbulun her semtinde her çeşit emlâk almak ve satmak için en kısa yol satış salonumuzu ziyarettir.

İstenildiği taktirde satılığa konan emlâk mukabilinde ne miktar borç verileceği tayin edilerek alâkadarlara bildirilir bunun için iki lira ücret alınır.

Teşhir ücreti: Bir liradan aşağı olmamak üzere üç ay için bin lirada on iki buçuk kuruştur. Ne satıcıdan ne de alıcıdan başka bir ücret alınmaz. (8930)

Yüksek Deniz Ticareti Mektebi Müdürlüğünden

1 — Söğütlü tatbikat gemisinin makine ve sair tamiratının yaptırılması kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 13/10/941 cumartesi günü saat 11 de Yüksek Deniz Ticaret Mektebi Müdürlüğünde toplanacak Satınalma komisyonunca yapılacaktır.

2 — Keşfine nazaran muhammen bedeli 14240 lira olup muvakkat teminatı 1068 liradır. Şartnamesini görmek arzu edenler mektep muhasebesine müracaat etmelidirler.

3 — Muvakkat teminat İst. Yüksek Mektepler Mhasebeciliği veznesine yatırılacaktır. Eksiltmeye iştirâk edeceklerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 cü maddelerindeki şartları haiz olmaları ve 32 ci madde tarifatı dairesinde ilizar edecekleri zarflarını eksiltme günü saat ona kadar komisyon riyasetine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

4 — Ticaret odası 1941 belgeleri zarflara konacaktır. «8693»

İstanbul bölge sanat okulu müdürlüğünden:

Sultanahmette Bölge sanat okulunda bir kaç hdemelik açıktır. İsteyenler okul idaresinden şartları öğrensinler. (8913)

Ankara Belediyesinden:

1 — Su işleri ihtiyacı için alınacak olan «100» ton Sulfat Dalomin on beş gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli «40000» liradır.

3 — Teminatı «3000» liradır.

4 — İhalesi 14/10/941 Salı günü saat 11 de yapılacağından şartnamesini görmek ve «200» kuruş mukabilinde almak isteyenlerin her gün Encümen kalemine müracaatları ve isteklilerin de ihale tarihi olan 14/10/941 Salı günü saat ona kadar usulü dairesinde tanzim edecekleri kapalı zarfla teklif mektuplarını Belediye dairesinde müteşekkil Encümene vermeleri. «6951» «8492»

Maarif Vekilliğinden:

Sanat okullarına meslek dersleri ve atelye öğretmenleri alınacaktır

Sanat okullarına:

1 — Radyo ve telsiz telgraf işlerini,
2 — Telefon ve telgraf makineleri tesis ve tamiri işlerini,
3 — Her nevi motör tamiri işlerini,
4 — Tesviye, freze, torna ve ince tesviye işlerini,
5 — Demircilik «sıcak, soğuk» ve kaynakçılık işlerini,
6 — Elektrik tesisatı ve makineleri tamiri işlerini,
7 — Makine ve inşaat ressamlığını,

Nazari ve pratik olarak bilen teknisyen, ustabaşı ve ustalar alınacaktır.

Talipler nazari ve ameli olarak bir imtihana tabi tutulacaklar ve göstereceklerı kabiliyetlere göre ücret veya maaşla tayin edileceklerdir.

Ecnebi memleketlerde tahsil etmiş veya atelyelerde çalışmış olanlarla sanat okulları ve imalâtı harbiye mezunları tercih edileceklerdir.

İmtihanlara ecnebi tabiiyetinde olanlarda girebilirler. Taliplerin en geç 15 birinci teşrine kadar Maarif Vekilliğine bir istida ile müracaatları. (7183-8701)

Yüksek Mühendis Mektebi Müdürlüğünden:

Bu yıl tedrisata 13/10/941 de başlanacağından talebenin bu tarihte mektepte bulunmaları ilân olunur. (8833)

Ankara Valiliğinden:

1 — Ankara - Kalecik, Çankırı yolunun 34+000 — 45+000 inci kilometreleri arasındaki şosenin esaslı tamirat işinin ihalesi 9/10/941 tarihine rastlayan perşembe günü saat 15 de vilâyet daimi encümeninde yapılmak üzere kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Keşif bedeli 116427 lira 85 kuruştur. Ve muvakkat teminatı 7077 lira 39 kuruştur.

3 — İsteklilerin muvakkat teminat, mektup veya makbuzlarını, Ticaret Odası vesikalarını ve ihale gününden en az üç gün evvel vilâyet makamına istida ile müracaatla bu iş için alacakları fenni ehliyet vesikalarını hamilen 2490 sayılı kanun hükümleri dairesinde hazırlıyacakları teklif mektuplarını yukarda yazılı günde saat 14 de kadar daimi encümen reisliğine tevdi etmiş olmları.

5 — Bu işe ait keşif ve şartnameyi her gün Nafıa müdürlüğünde görebilecekleri. (6945 - 8491)